

آذربایجان

پنجشنبه ۴ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۱۶ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف یک جمعیت و برای رساندن مرام او بجامعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل فساد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

مدیر: ع. شبستری
 سردبیر: ا. شمس
 عنوان تلگرافی
 نامه آذربایجان
 جای اداره: خیابان تربیت کوچه
 پناهی روبروی دبیرستان پرورش

اداره در حاک و اصلاح و
 درج مقالات وارده آزاد
 و مختار است
 وجه آبونمان:
 سالیانه ۸۰ ریال
 ششماهه ۵۰ ریال

قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰
 قیمت تک شماره: ۵۰ دینار بعد از سه روز یکریال

زبان مادری

۴ -

بالاخره مهاجمین و مهاجرین مغولی روی باین خاک که خود کانونی از مردان وطن پرست ترک بود روی آورد ولی با همه ساطه و قدرتی که مهاجمین مغولی داشتند، زبان مغولی نتوانست جانشین زبان ترکی آذربایجان گردد ناچار در مقابل آن سرتسلیم وجود آورد و بعدها در نتیجه معاشرت مغولان با ترکان آذربایجانی مقداری از لغات مغولی وارد زبان ساکنین آذربایجان شد.

در قرن هفتم هجری دسته از مغولان با آسیای صغیر رفتند. باید دانست که در خاک آسیای صغیر قبلا دسته از سلاجقه جا گرفته بودند، مغولان سلاجقه را مغلوب و مقهور نموده رئیس ایشان عثمان دولت وسیعی که بعدها معروف به دولت عثمانی (ترکیه فعلی) گردید، در آنجا تاسیس نمود. ناتمام

- ۱۵ - «آخونی ۱۰۰۰۰»
- ۱۶ - «ارامنه ۱۰۰۰۰»
- ۱۷ - «خطیب کوچه باغ قره آغاج شاه آباد ۴۰۰۰۰ ریال»
- ۲ - نظر باینکه جناب آقای استاندار قریبا مسافرت خواهند فرمود بنابراین قرار شد قبلا چک بانگملی باسم آقای عضدی فرماندار شهرستان تبریز بیانک ملی تبریز صادر و ایشان دریافت و با تعیین کمیسیون و رای آنان بتوسط کمیسیون محلات ۱۵ باهالی پرداخت گردد
- ۳ - جلسه در ساعت یازده صبح ۱۱/۵ صبح ۲۰/۸/۲۹ خاتمه یافت.
- ۴ - مقرر شد که کمیسیون محلات تمامی اسامی مستحقین گیرندگان اعانه را با قید مشخصات کافی در سه دفتر درج و پس از امضای کارمندان کمیسیون همان ناحیه به کمیسیون اصلی تسلیم نمایند و حتی المقدور در تشکیل کمیسیون محلات باستی دقت و اهتمام لازم بعمل آید تا اشخاص صالح و بصیر که بحال مستحقین اهل محل کاملا آشنا باشند برگزیده تا شکایت از این قسمت هم نشود و ضمنا عملیات و پیش بینی های قسمتی از کمیسیون ها خاتمه یافته و بعضی دیگر هم قریب بانجام است.

صورت جلسه

بر حسب دعوت جناب آقای استاندار استات سوم جلسه برای مشاوره در موضوع مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال عطیه اعلیحضرت شاهنشاهی ایران برای مستحقین شهر تبریز در تاریخ ۲۹/۸/۲۰ با حضور آقایان:

- ۱ - آقای سراج میر
- ۲ - «صدقیانی»
- ۳ - «نخجوانی»
- ۴ - «شهردار»
- ۵ - «بافته»
- ۶ - «کلکته چی»
- ۷ - «صدیق مستوفی»
- ۸ - «بیت اله»

تحت نظر جناب آقای استاندار تشکیل و پس از مذاکره و مشاوره عطیه ملوکانه بشرح زیرین تقسیم گردید:

- ۱ - دارالتربیه ۲۰۰۰۰۰ ریال
- ۲ - برای تعمیر ساختمان جدید دارالتربیه ۲۰۰۰۰۰ ریال - هر دو به نگاه پرورشگاه داده خواهد شد.
- ۳ - مامورین تنظیف شهرداری و آتش نشانی ۵۰۰۰۰ ریال
- ۴ - محله نوبرمقصودیه ۴۰۰۰۰ ریال
- ۵ - «خیابان و مارالان ۵۰۰۰۰»
- ۶ - «سرخاب و توابع ۵۰۰۰۰»
- ۷ - «امیر بخیز و چوست دوازن ۶۰۰۰۰ ریال»
- ۸ - محله شتریان و توابع ۵۰۰۰۰ ریال
- ۹ - محله راسته کوچه و ویجویه ۴۰۰۰۰ ریال
- ۱۰ - محله لیل آباد و اهراب ۴۰۰۰۰ ریال
- ۱۱ - محله شگلان و باغ میشه و سیلاب ۶۰۰۰۰ ریال
- ۱۲ - محله چرنداب ۴۰۰۰۰ ریال
- ۱۳ - «حکم آباد و دیزج ۱۲۰۰۰»
- ۱۴ - «شب غازان ۱۰۰۰۰»

اقتضا میکند که خانه خود را حفظ کرده و باصلاح آن پردازیم. و همچنانکه افراد یک محله یا شهر تنها درمذفع اجتماعی و مشترک سربیک بوده و در عین حال هیچ فرد افراد دیگر را اجازه نمیدهد که در امور داخلی و شخصی خانه او دخالت نمایند. مانیز از دخالت دیگران در خانه خود (آذربایجان) دفاع نموده و بهیچ وجه نخواهیم گذاشت جزئی دخالتی در زبان، عادات، ثروت و امور اجتماعی و داخلی ما بنمایند.

ما برای وصل کردن آمدیم نی برای فصل کردن آمدیم

خود آتش نفاق را دامن زده اند! آنان بداند که آذربایجانیان بعد از این هرگز جدائی را این خود راه نداده و اشخاصی را که با گفته ها و نوشته های خود تخم نفاق را می خواهند بکارند دشمن خود می پندارند و دیر یا زود بدفع آنان نیز خواهند پرداخت.

از طرف دیگر مرام ما نه تنها ایجاد اتحاد و یگانگی بین آذربایجانیان است بلکه عقیده ما بر این است که برادری و یگانگی باید بین کلیه افراد ملل دنیا ایجاد شده و کلیه افراد بشر خود را بچشم برادر بنگرند و در سعادت و رفاه همدیگر بکوشند. بنابراین چگونه ممکن است ما برخلاف عقیده و مرام خود باعث ایجاد نفاق بین اهالی یک مملکت باشیم؟ چه ما کلیه افراد ایرانی را برادران خود می پنداریم و از آنان در راه تحصیل آزادی خویش انتظار مساعدت و همدردی داریم و چنانکه در ادوار تاریخ ثابت نموده ایم برای بدست آوردن آزادی از هیچگونه مساعدت به آنان نیز دریغ نداریم.

برادران ایرانی و مخصوصا تهرانی ما چنین تصور ننمایند که ما کینه ای نسبت بآنان در دل داریم بلکه دشمنی ما با اشخاصی است که باسم وطن پرستی، ملیت و زبان، عادات و ثروت ما را پایمال نموده و خیانت های بزرگی نسبت ب ما کرده اند البته ما میدانیم که این اشخاص نه تنها خائنین آذربایجانیان بودند بلکه بسایر برادران ایرانی و تهرانی ما نیز خیانت ها نموده و آنان را نیز بروزگار ما گرفتار کرده اند.

بالاخره ما چنین عقیده داریم که وطن پرستی مراحل متعددی را داراست: اولین مرحله وطن پرستی هر فرد این است که خانه خود را دوست دارد و مرحله دوم وطن پرستی عزت به شهر، مرحله سوم علاقه به مملکت و مرحله چهارم علاقه به قاره و بلکه تمام دنیا میباشد بدین ترتیب شرط وطن پرستی هر فرد این است که قبل از همه چیز بحفظ و اصلاح خانه خویش پردازد و صلاح خانه خود را فدای صلاح دیگری ننماید. بنابراین وظیفه وطن پرستی مانیز چنین

گرچه ما در شماره های پیشین مقصود و منظور خود را کرات شرح داده و حتی الامکان خواسته ایم که بهم - وطنان و برادران مان روش خود را بطور آشکار بفهمانیم و با اینکه تکرار این موضوع ممکن است خوش آیند نبوده و مورد انتقاد واقع شود ولی نظر بر اینکه اخیرا پاره اشخاص و نویسندگان با گفته ها و نوشته های خود خیال دارند اذهان مردم را آلوده نموده مرام جمعیت و روزنامه ما را برخلاف حقیقت و از روی غرض تفسیر نمایند لذا ناچار شدیم بار دیگر در اطراف این موضوع بحث کنیم و به برادران خود ثابت نمائیم که این اشخاص و نویسندگان با اینکه خود را درستکار و وطن پرست جلوه می دهند بزرگترین خائنین ملت و دشمنان وطن می باشند.

آنان در گفته ها و نوشته های خود می خواهند مردم بفهمانند که جمعیت ما از طرفی باعث نفاق بین آذربایجانیان بوده و از طرف دیگر بین ساکنین کشور نیز جدائی می افکنند! البته آنان یا مرام ما را نفهمیده و از روی نفهمی این ادعرا میکنند و یا گفته های ایشان از روی غرض بوده و بدین حرفها می خواهند اسم آذربایجانیان را که طرفدار آزادیخواهی هستند لکه دار نمایند و در نتیجه قصد دارند جلو آزادیخواهی را باین بهانه ها بگیرند و خود را برای اجرای اعمال استبدادی دوره پیش وسیله قرار داده و یا شخصاً مجری آن اعمال باشند.

ما آنان را مخاطب قرارداده می گوئیم که کلیه آذربایجانیان از مسلمان و مسیحی و غیره و غیره اعم از اینکه خود را وابسته بیک جمعیت و یا توده نموده و یا بهیچکدام از آنها وابستگی نداشته باشد مقصود و مرام واحدی را تعقیب می نمایند و ما تصور نمی کنیم که در وطن پرستی و اصلاح حال جامعه و ملت خود حتی جزئی اختلاف و نفاقی بین آنان وجود داشته باشد. چه آذر-بایجانیان فهمیده اند که تنها علت بدبختی آنان جدائی و دوگانگی بوده و همان خائنین بوده اند که برای استفاده شخصی

حسین داد پرور

اذربایجان ادبیاتی

اوناگوره که کهنه حکومت دورنده اذربایجان ادیبانین قباقینا بر بویوک پرده آساراق اونون نمو و ترقیسینه مانع اولدولار!

لاکن ذوقلو جوانلار قویمادولار آذرلرون آذری خاموش اولسون. (ایمدیده البته یازیچیلر و شاعر لر اولمی روزنامه وسیله سیله اوزادبیات لارین دیرله جاقلار.)

اگر محمد خلخالین تولکی و خروس منظومه سینه دقت ایدیلیرسه، اورادا چوخ بیر فلسفی نکته لر گوزده دیه جاق مرحوم راجی نون سفرنامه سی بیر عبرت نامه حساب اولونور، صافی نون دیوانی اونون صاف قلبونون بیر آینه. سیدر. قدری مجهول قالان فطرتین فارسی اشعاری بسو اوقدر سلیس و قیمتلو دور که: شرق - ادبیات عنوانی آلتند مصر چهره نما سیندا اونون شعرلری یازیلمشدر.

مرحوم معجز شبستری که اونون در گرانها کبی اشعاری و آثاری ایمدیه قدر چاپ اولونما موشدور، حقیقتا ایشدغماگوره اعجاز ایتمشدر. بی ریائین روان. شعرلری آغزلاردا دولانیر. و گچمش شاعرلردن: صائب - شکوهی - لعلی - وفائی - شبستری - شیدائی - سرابی - حجة - الاسلام نیر - خازن تبریزی و یوزلرجه باشقا یازیچیلار و شاعرلر واریمش که متاسفانه اونلارون آثاری زیور طبعله محلی اولما موشدور. اما فارس شاطر عباسلارونون اثری نیچه دفعه لرله چاپا ویریلمشدور (بورادامینم منظورم

مرحوم شاطر عباسون سلیس و گوزل اشعارینا تحقیر ایتمک دگیل بلکه اذربایجان آثارونون طبع و نشر اولما ماغیناتاسف اتماق و حیسیفیلنما قدر من بو مقاله نی یازا یازا فکر ایدرم که تبریز و اذربایجانون محترم ادیبلری و معارف پرورلری موقعدن استفاده ایدرک، اذربایجان اثرلرینی چاپ اتمکله بویوک کمک لیک روزنامه هله ستاره را که

ساوجبلاغدن گلن

مکتوبلارین ترجمه سی

۱۳۱۴ نجی ایلده ساوجبلاغدا دوغولان آقای کاظم اکبری دخانیات اداره سنین رئیسی اولمشدور. او آدم ساوجبلاغ اهالیسنه مساعدت ایتمک ایچون او اداره یه لازم اولان مامور، لاری ساوجبلاغین یرلی اهالی سیندن استخدام ایدیردی. و بوایش اوستنده او آدم متهم اولوب اوونی ساوجبلاغدان گوتوردیلر. سهل در یرلی مامورلرین بر پاره سینی ایشدن سالوب و برپاره سینی ده اوزگه یره معین ایتدیلر. او وقت دیل و قلم آزاد دگل ایدی که بو مسئله ده بر اقدام ایتسونلر اما ایندی من ساوجبلاغ اهالی سیندن تعجب ایدیرم که نه ایچون اوایشلری یادلاریندان چخارتدیلر و بو وقت ده که قلم و دیل آزاد در دیمیرلر که نه ایچون ساوجبلاغین اداره مامورلری یرلی ساوجبلاغ اهالیسندن و یا آذر بایجانلی قارداشلریمزدن اولمیوب بیته ده ارزگه ایشلر کیمی جدی بیر اقدام ایتسونلر.

معلوم اولدیقنه گوره آذر ماه ایچون ساوجبلاغه معین اولنان قند و شکر، قند شرکتی طرفیندن ساوجبلاغ اهالی سندن نیچه نفره ویریلدیر. منیم اوز اطلاعاتیمه گوره ساوجبلاغده قندین باتمانی یدی تومانه ساتیلوب و شکره گلنجه ساوجبلاغه ابدای شکر گتمیوب بلکه مراغه ده سا تیلوبدر. بودر که جناب آقای استاندان دان و مالیه رئیسندن و قند شرکتندن ایده جکلر دور.

اذربایجان جمعیتونون و خلقو- نون دیمه لی و یازمالی سوزلری چوخ دور، امید ایدیرم: آذری یازیچیلار و شاعرلر بوندان صورنا اوز نواقص لرینی دیماخدان خوددارلیق ایله میه- جکلر و من بو مقاله نین املائی اشتباه لارندان عزیز اوخویو چیلر دن عذر ایستیرم و چوخ شادم که اولنجی دفعه اوز آنادیلمله برینجی مقاله می یازیرام. خاتمه

ابراهیم خلیل عطار

دوز پرده یری بالا شوخومدا شیلایق آتماق نه ایچون؟

-۲-

باغلیق کجهر بیر ساعت من ایلن اول دیدیم باش اوسته، آقشام دکانی باغلیه کیتدیگ اونلارا. او کجه بش حره اورگندیم. بیر هفته صورنا الفبائیر تمام حرفلرین اوگره نیب یواش یواش کلمه لری او قوماقا آشنا اولدوم صورنا بر امیر ارسلان کتابی منه ویردی اول گون چوق چتین لیکله نیچه سطر اوخودوم صورنا بیر آیین عرضنده اوزومی امیر ارسلان ایله روم دروازه سنه یتردیم، ایکی آی صورنا امیر ارسلانی قورتاروب مختار نامه نی باشلا دیم. بیله لیکله بو ایشدن ایکی ایل کچیر گوزل آنا دیلمیزده یازیب او قوماق ایلمده سواچمک کیمی دور- بقیه سی وار

اومینم اکبره گیتیمگیمدن اوقاتی تلخ اولوب باشلادی منی دانلما اقه. دیدی بر مثل واردیلر قوجا آته تعلیم ویرسن قیامت میدانیندا گرک چاپاسان ایندی سنده بویله بو معلم لر بو مفتش لر و معارف باشچی لری نین چکدیکلری نقشه لرله باشلا سان هله قیامتده ده فارسی دانیشماق بیلمیه جکسن. بیزیم شهریمزده ایله اوشاقلار وارکی اون دورت اون بش ایل دور درس اوخو- یورلار هله بیر ساده فارسی دانیشماق بیلمیرلر. گل بوداشلاری اتگوندن توك من دیه نی ایله سن اون، اون ایکی گونون ایچنده حرفلری اوگره- نرسن. دیدیم چوخ گوزل، دیدی بس ایله ایسه آقشام بیر آز دکانی تیز

سیاسکزاری

از ذوات معظم که در مصیبت وارده بر اینجانب بذل تققد فرموده و در مجلس ترحیم شرکت ویاکتبا دلجوئی فرموده اند سیاسکزاری نموده و بواسطه تالعات روحی و کسالت جزئی تاخیری در شرفیابی شود معذرت میخوامم. الحاج علی اصغر کوزه گر

آگهی مناقصه

شماره ۹۷۹۸

ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان سوم و چهارم نه هزار برک کاغذ چهار ورقی سفید ۶۵ گرمی بطور مناقصه خریداری مینماید طالبین میتوانند پیشنهاد های خودرا در پاکت سر بسته که روی آن نوشته شده باشد (راجع بفروش کاغذ چهار ورقی) تا ساعت ۰ صبح روز شنبه ششم دیماه ۱۳۲۰ بدفتر ناحیه تسلیم نمایند. پیشنهاد دهندگان باید مبلغ پانصد ریال بعنوان سپرده بصندوق ناحیه پرداخته و شماره قبض آنرا در پیشنهاد خود قید نمایند که در صورت اصابت واستنکاف مبلغ مزبور به نفع ناحیه ضبط خواهد شد.

پیشنهاد های رسیده در ساعت ۱۰ همان روز ششم دیماه باز خواننده خواهد شد حضور شرکت کنندگان در مجلس رسیدگی آزاد و ناحیه در رد و قبول هر یک مختار است به پیشنهاد های مبهم و فاقد تمبر یکریالی و بدون سپرده ترتیب اثر داده نخواهد شد.

رئیس اداره راه آهن و کشتیرانی استان ۳ و ۴

لیکه معین اولنمشدر یوللانسون تا ساوجبلاغین یوقسول لاری بوندان آرتق فشارده اولماسونلار.

تقاضا اولونور که ساوجبلاغین قند قسمتنده توجه بیورسونلر. و علاج یولی بو در که سابق کیمی قندی آقای محمودیان که شرکت طرفیندن نماینده

عبداله شافعی

آخرین اخبار جهان میباشد از چاپخانه امید دریافت دارید

آی ایستی لبودی!

هر کیمسه گلوب تبریزه چون تاپدی ریاست
سویدی هامونی رشوت آلوب، توپلادی ثروت
یغدی جیبینه ایلمه دی تبریزه خدمت !!
بیر سوز دیه سن هامی دیور ما جراجو دی
گل ایستی لبودی
اولدی هامی پوللی آقالار عازم طهران
قالدی بورا دا ثروتی یوخ حالی پریشان
بیر عده کاسب قیش گونی دی تاپموری یورقان
مامور آقالار یورقانی یگسر پر قودی
آی ایستی لبودی
قیش فصلی که باشلانندی اولوب شخده زمانی
بیچاره کاسبیلار، گنه باشلانندی فغانی
بیلم نیه تاجر یادا سالمور فقرانی ؟
دنیا بیله دی گردش دوران ایله بودی !
گل ایستی لبودی
گریوخدی کومور خاکه کاسبیلاردا، داریخما
تاجر کیشی، سن دولتی یغ لت لره باخما
بیچاره کاسب اولسه ده، سن قلبووی سیخما
اشراف لیقوب رسمی بیله شیوه سی بودی
آی ایستی لبودی
بو (میرزا قمش) چوخ دانیشور قویما دانشسون
کاسب بجهنم که دوشوب اوتدا آلسون
دولتلی گریک ماشین آلوب طهرانا قاچسون
یوخسول دا آدامدی؟ هاموسی یولچی عمودی
گل ایستی لبودی
(میرزا قمش)

آگهی هفید

دکتر بانو شرفیه (دیپلومه از دارالفنون طبی روسیه) بیمارانیکه
بمرض ایلیسیما (غش دائمی) و بمرض جنون مبتلا هستند در کمترین
مدت علاج قطعی آنها را تعهد مینماید. نشانی: خیابان پهلوی

گوندن صوردا دکانین یاننه گلور میمونی ایمونی اللری گوز لرینده گورروب
دکاندا گورروب نقشه نی اجرا ایتمه که جواهر لردن اوغور لاندیقنی بیلور
باشلیور. هامی بونو بیلور که میمون اینه آغاج آلوب میمونی او که وار
ادا باز اولار و هر کس نه ایلسه تقلیدین وورور. بوندان صورنا میمون هر کسی
گتورور. اوغری الین باشنه قویور دکان قباقیندا گورنده گوز لرینی برلدوب
میمون تقلید ایدیر اوغری اللرین اونون اوزونه باخاردی.

ایرانلی لارا لازیمدی بوندان ایرانلی لارا لازیمدی بوندان
صورا گوز لرینی یاخشی آچوب گلنلره صورا گوز لرینی یاخشی آچوب گلنلره
باخسونلار و بونودا بیلسونلر که اوغور- باخسونلار و بونودا بیلسونلر که اوغور-
لار کیمینده یاتوب و تازه نقشه چکوب لار کیمینده یاتوب و تازه نقشه چکوب
جواهر لردن گوتورروب یولادوشور آیری بر یولیه گلکم فکرنده دورلر آیری بر یولیه گلکم فکرنده دورلر

قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور؟ چک یورقانی قویما دورانی نه خبر دور؟

خورنا وزوری حامی یاتوب کیمسه او یانماز
بو سوز لريله عبرت ایدوب عیبینی قانماز
مین لرجه دیسن یوخدی حیا برکس اوتانماز
پوچ سوز دانشوب یازما یالانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور
چوخ سسلرا لوب اندیه تک قانمادی ملت
دولتلی کاسب ناله سنه ورمدی قیمت
اوز اجریدی چکسه نقد قوی چکه ذلت
بیرتما بوغازون سالما فغانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور
سن باخمامنه چک یازورام قند آلسان سن
بر چک دن اوتر گونده گلوب یالواروسان سن
من معتمد ملته، مندن دالوسان سن
آجسام بوسوزی مطلب اوزانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور
هر ایش ایلمش، چون منم آزاد
گیت هر نه الوندن کلر ایت ای ایوی برباد
اولدور اوزووی یا که ایله ناله و فریاد
رد اول قایودان چکمه اذانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور
کل باخ ایچری کور نقد بیر بینم وار
امضا قویانیم، چک یازانیم، ایشلینیم وار
برچک ایکی تومان یوخاری ایستینیم وار
گریوخدی پولون، کسمه بورانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور

پول اولماسا گرچاره سی یوخدور دوزه جاقسوز
آذر قوتلوب دیماهه شیرنی آلا جاقسوز

احمق کشی بولم که نه وقت آنلیا جاق سوز
گیت گیت بورا قویماز لا گدانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور

دنک ایتمه دیمه عائلمون رنگی سولوبدی
هاردان تاپلوب گلدون عمو چک قوتولبدی

ایشدن دوروب اجزا هاموسی لاپ یورولبدی
سات کشمشه ویر کهنه قبانی نه خبر دور
قشقرما عمو ملت او یانی نه خبر دور

کوچک حکایه

بر نفر جواهر فروش دکانین قباقیندا گچیر و دکانی صاحب
او شاگرد عوضینه دکانینده بر میمون سیز گورور الین اوزادوب که جواهر
لردن اوغورلا سون بردن میمون لردن اوغورلا سون بردن میمون
هارای چکوب همسایه لر خبردار هارای چکوب همسایه لر خبردار
اولوب اوغرینون الی بوشا کیدیر اولوب اوغرینون الی بوشا کیدیر
اوغری کیدوب بر نقشه دوشونوب نیچه اوغری کیدوب بر نقشه دوشونوب نیچه

قشیر ما عمو ملت او یانی - نخبردور

لینو غرافی «اطلاعات»

آذربایجان

دوشنبه ۸ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۱۷ سال ۱۳۲۰

مدیر: ع. شبستری	اداره در حرك و اصلاح و
سر دبیر: ا. شمس	درج مقالات وارده آزاد
معاون تلگرافی	و مختار است
نامه آذربایجان	وجه آبونمان:
جای اداره: خیابان تربیت کوچه	سالیانه ۵۰ ریال
پناهی روبروی دبیرستان پرورش	ششماهه ۵۰ ریال

قیمت اعلانات: صفحه ۲-۲ ریال صفحه ۳-۱/۵۰

قیمت تک شماره: ۵۰ دینار بعد از سه روز یکریال

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او به جامعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل فاسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

انجمن شهرداری

زبان مادری

- ۵ -

تصویب و نظارت آن انجمن اداره میشود. در کشور ما انجمن شهرداری مثل سایر تشکیلات ملی معنی اولیه و حقیقی خود را از دست داده و معنی دیگری بخود گرفته است چه همانطوریکه وکلای پارلمان ظاهرًا وکلای ملت بوده و در باطن وکلای دولت بوده اند اعضای انجمن شهرداری نیز از طرف دولت تعیین شده و آن مقام برای عده ای تخصیص یافته بود. لذا انتخاب آنان مطابق اصول دموکراسی نبوده و افراد ملت اطلاعی از انتخاب آنان نداشتند. می توان گفت که عضویت انجمن شهرداری نیز مثل سایر نمایندگان ملت جزو القاب و مناصب مثل دوک، کنت بوده و باره اوقات نیز این مناصب ارثی محسوب می شد.

چنانکه در مقاله های سابق گفته ایم هیئت دولت عبارت از مجموع اشخاصی است که از طرف جماعت و ملتی تعیین گردیده و برای اداره امور اجتماعی ملت با مراعات صرفه و صلاح آن واداشته میشوند. ولی ممکن است که بازه از این اشخاص از مقام و ست خود سوء استفاده نموده برخلاف صرفه و صلاح ملت اعمالی را انجام دهند و یا صرفه و صلاح ملت را چنانکه باید و شاید تشخیص نداده و در اثر اشتباه و غلطکاری آنان خسارتی متوجه جامعه گردد. برای این است کلیه قوانین و مقرراتی که در حکومت های دموکراسی وضع شده همیشه این احتمالات را پیش بینی کرده و برای جلوگیری از آنها نظارت افراد ملت را در امور هیئت دولت با تشکیل انجمن های بلدی، ایالتی و ولایتی و غیره قبول نموده اند. ما فعلا از انجمن های ایالتی و ولایتی صحبت نموده تنها از انجمن شهرداری بحث خواهیم نمود. اداره شهرداری تنها اداره ایست که مستقیما با منافع فردی افراد ملت تماس داشته تا منافع آنوقت، روشنائی، نظافت، هرمان و آبادی شهر و بطور کلی تامین کلیه احتیاجات حیاتی افراد را در عهده گرفته است. می توان گفت که اداره شهرداری ازین حیث بیش از سایر ادارات جنبه محلی و ملی دارد. بنا براین است که هر فرد از اهالی شهر و ایالتی حق دارند که برای مراعات صرفه و صلاح خود در امور شهرداری دخالت نمایند و این نزدیکترین دخالتی است که افراد ملت مستقیما و بلاواسطه در امور دولت بعمل می آورند.

سلاطین عثمانی از یک طرف دامنه متصرفات خود را وسعت داده با ایران همسایه شدند، از طرف دیگر شهر مقدس و پایتخت روم شرقی (شهر قسطنطنیه) را گرفته و آن دولت عظیم را ازین برونند (اواسط قرن نهم هجری) پس از مغولان نوبت یورش به تیمور رسید. بوسیله او هم عده از مهاجرین قدم بخاک آذربایجان گذاشتند ولی دولت تیمور دیر نمانید و نوبت حکمرمائی ترکمانان قرا قویونلو و آق قویونلو رسید با قدرت این طایفه اخیر بدست یک نفر از فرزندان حقیقی آذربایجان یعنی شاه اسمعیل صفوی از این صفحات بر افتاد.

گویند شیخ صفی الدین عارف مشهور طبع روانی داشته و اشعاری به زبان ترکی آذربایجانی سروده است. در اوایل تاسیس سلسله صفویه آذربایجان اهمیت زیادی داشته تا آنجا که شهر پایتخت شاه اسمعیل بوده است.

در این دوره زبان ترکی آذربایجانی که از اختلاط زبان قدیم آذربایجان با زبانهای ترکهای مهاجر قبل از مغول

ما برادران و هموطنان خود را مخصوصا باین نکته جلب کرده و آشکارا می گوئیم که ما طرفدار اصول دموکراسی صحیح هستیم و عقیده مندیم مادامیکه اعضای انجمن شهرداری مطابق اصول صحیح و از طرف ملت انتخاب نشوند رسمیتی نداشته و نمی توانند از منافع فردی و اجتماعی آزاد دفاع نموده احتیاجات آنانرا رفع نمایند.

ما از خود آقایان انجمن شهرداری سؤال میکنیم که در ظرف این ده پانزده سال کدام پیشرفتها در عمران و آبادی ما تامین آذوقه و اصلاح حال مردم شده و آیا نظارت و دخالت آنان در امور امور شهرداری برای چه بوده است؟ آیا وظیفه آنان نبود که علت عدم پیشرفت امور شهرداری را بر مردم بفهمانند و افراد ملت را مطلع نمایند که آنان بچه نحو بوظیفه خود عمل نموده و کدام ساختمان ملی را ساخته و کدام کارهای عام المنفعه اقدام نموده اند؟ ما عقیده مندیم برای اینکه افراد ملت بتوانند نظارت مستقیم در امور شهرداری نموده و برای آبادی شهر و

حاصل شده بود، زبان رسمی و دوزباری بوده است. حتی خود شاه اسمعیل مثل جد بزرگوار خود شیخ صفی الدین اردبیلی شاعر شیرین سخنی بوده و دیوانی بزبان ترکی آذربایجانی دارد. از آنچه تا اینجا بر سیل اجمال گفته شد چنین بدست میاید:

۱- زبان باستان این سرزمین زبان آذری (که بعقیده عده از دانشمندان لهجه از ترکی قدیم بود). این زبان بعدها با زبان ترکان مهاجر و مهاجم آمیخته شده و حتی بعدها در نتیجه حمله مغول لغاتی هم از زبان مغولی که با زبان ترکان ماوراء النهر قرابت داشته وارد آن گردیده و سپس بتدریج در تحت تاثیر معاشرت و بر حسب احتیاج لغات فارسی و فرنگی داخل آن شده و بصورت زبان مستقلی که فعلا در خاک پاك آذربایجان معمول میباشد، درآمده است. پس نتیجه آنکه اطلاق صفت (یادگار شوم دوره مغول بزبان فعلی آذربایجان بکلی دور از حقیقت است! نا تمام

آگهی

با اطلاع عموم آقایان صاحبان سهام میرساند نشست همگانی فوق العاده شرکت سهامی پشم و پوست روز یکشنبه بیست و یکم دیماه ۱۳۲۰ ساعت دو بعد از ظهر در محل شرکت واقع در سرای فتحعلی یک تشکیل خواهد شد از آقایان صاحبان سهام تقاضا میشود شخصا یا وکیل ثابت الوکاله آنها در مجمع نامبرده حضور بهم رسانند.

(دستور جلسه)

شور در اطراف مذاکرات لازمی و در خصوص وضعیت شرکت.

شرکت سهامی پشم و پوست

رفاه اهالی بکوشند باید اعضای انجمن شهرداری از نو مطابق اصول صحیح انتخاب گردد. البته این باید طوری باشد که منافع هر ناحیه و هر مرحله مراعات گردد و بعقیده ما باید افراد هر مرحله وکلای خود را ازین خود انتخاب نمایند تا آنان به احتیاجات آن محل آشنا بوده و بتوانند برای رفع آنها بکوشند از طرف اهالی محلات بوده.

بدین ترتیب افراد ملت حق خواهند داشت در صورتیکه نمایندگان آنان به وظیفه خود عمل نکردند اعمال آنانرا مورد انتخاب قرار داده وظایف آنان را بفهمانند و یا نمایندگان دیگری بجای آنان انتخاب کنند. چنانچه قبل از دوره پهلوی اساسا انجمن شهرداری انتخاباتی از طرف اهالی محلات بوده.

کندچیلرین حالنه نظر یتیرمه کی

کندلرده ویا کیچیک شهرلرده
کندچیلرین وضعیتی تمایله پوزغون
و فلاکت برحالددا در . کندلره اولان
ظلم فشار ایشگنجه بیچاره کندچیلری
راحت یاشاماغا قونمایر . بر طرفدن
دولت مامورلاری « امنیه لر » دیگر
طرفدن کندین برپاره اربابلاری کند
چیلری ایسته دیگیزی کمی منویوت
تارمار ایدیرلر .
اولا کندده برپاره اربابلار بویوک
بو قدرته مالیک درلر . ایسته دیگیزی
وقت کند چینی حبس اتدیریر . دوک
دورور و حتما تولدوتدیر . کیمیسینی
دشمنچیلیک واسطه سیله و کمی سینی
رشوت آلاق واسطه سیله عائله سینی
و نوزین محو ایتدیریر . امنیه لر کنده
اوغرولاری ، قولدورلاری ، سونیغونچی
لاری دوتماق عوضینه بیر عده سالم
کندچیلری قاتل و اوغری آدینا دوتوب
زندانلارا سالیملار ! و یا امنیه لرین
گوجلوی قولدورلارا ، اوغرولار اچاتما .
دیقی وقت بیچاره تقصیر سیز کندچیلری
اونلارین عوضینه دوتاراق ، ال قوللا
رینی باغلیاراق ! دیورلر مثلاستان

آبادین بر آغا جلیغندا آذر آید
۲۸ نده آقشاما ایکی ساعت
برعه امنیه ۲۱ نفر کندچینی دو
اللرین قوللارین باغلیاراق ،
دو گندن صوررا او بیچاره کندچ
اسلحه ایتسورلر و دیورلر که
اربابوز حاجی ابراهیم علاف بزده
که سیرده اسلحه وار . او بیچ
کنتک آلتندا از یازک واسلحه اوله
لارینی سویله ییرلر . امنیه لر اونا
هره سیند . بش تومان ایسته یور
اونلاری بورا قسون . کندچی لردن
نفر دیور منیم الیمی قولومی
گیدیم شهر دن سیزه پول کتیر
امنیه لرده ایکی نفری بورا خیر .
ایمدی همان ایکی نفر ک
شهره گله رک شکایت ایدوبدور .
بونو دیمکدر که بو بیچار
بخت کندچیلر دن نه ایتسور سور
ایچون اونلاری راحت بورا قمر
ایل ایچر سینده استبدادین ظلم
بیچاره کندچیلره آز اولموشدور
ایمدیده نفس چکمیله قویمار سیز
بقیه سی وار

آلتی قراناکوهور آلا بیلیمیرلر !
بیز روز نامه لرده او قویوروق
که بو محاربه بحر ایندا قونشو دولت
لر بیر بیرینه کمک ایدیر ، نیجه اوللا
بیلر که تبریزی و آذربایجانلی قارداش
لار بیر بیرینه هم دین هم دیل اوللا
اولا کمک ایتسونلر .
ای تبریزون مسلمان ، وجدانلی
اورگی پاک محترم واریلاری ! ای
عزیز تاجر لریمز ای نجیب اعیانلریمز
ای اوزگه صالح عنصر لریمز !
قیش دور ، ساوق دور ، ملتین بیوک
بیر حصه سی عاجز و ترحم ایتمه لی
دور . دین یا وجدان یا اخلاق نامینا
اونلارا کمک ایلماقین وقتی ایندی دور
ایندی بهالیق و ایشسوزلیق دور
هر شخص اوز یوقسول فامیلین دن قونشو
سوندان گرک فقیرلره حمایت ایتسین
متمدن دولتار بو ایشی حرب
ابتدا سیندان اجراء اتمیشلر و حتی
او قدر بونا اهمیت ویر میشلر که آز
قالوب قانون اوزه رینه سالسونلار و
اونلاردا بوگون بو قاعده حیاته
کچیر یلیب .
عزیز قارداشلار وطن اولادی
یازیق دور اونلارا رحم ایدون ، سیز
لرده اولان انسانیت عطفوقتی و مذهب
تائیری گرک بو یازیقلارون یارالارینا
مرهم اوللا و درد لرینه درمان
اولا بیلر که : بو خیر ایشه
باشلاماقدان اوتور هر محله ده بیر
یانیچه نفر پیشقدم اولوب جماعتدن
اعانه یقوب یوقسول لارا پایلاسونلار
و هر کس که بویله بیر ایش گوره
و موفق اوللا « آذربایجان » روزنامه
سیندن رجا ایدیرخ اونون آدینی
روزنامه سینده چاپ ایتسونلر تابوجور
کیشیلر تاریخده یازولسونلار .

« بورانلی قیش گیجه سی ساختا
شدت ایله کسیر » کولک و ویولدیواراق
سس سالور بیابانه !
دیماق تبریزون ان شدت لی
ساققلاری باشلانوب و طبیعت صون
درجه قهرینی گوستیریر . کولکین و
ویولدوسی یتیم اوشاققلارون سزلیتمیسی
ایله ، جگر پارچالیان بیر نغمه تشکیل
ویر میشدور !
بو شهرن محترم شخص لری
سحر وقتی آیقدا قالوش پو طین ،
بوینوندا تفتیک یا حریر شال ، بدنینه
قیمتلو پالتار لار لا چوخ ایتی بیر
قدملره تجارتخانه سینه یا اداره سینه
کیدیرلر ولی فقرا بالالاری آیق یالین
باش آچوخ دیوار دیملرینده زار زار
آغلو یور لار !
بوندان قابق بو محترم شخص -
لرون آنالاری و بابالاری ، دین -
مذهب یولوندا مسجدر ، کاروانسرا
لر ، تکیه لر ، آب انبار لار ، کورپولر
شفاخانه لر و همین لرحه شیلر قایوروب
واحسان ایتمیشلر . ولی ایمدی او -
کیشیلرون اودلاری یالقز اوز فکر لر -
ینده اولوب هیچ بیر زادان خبر لری
یوخدور .
مثلا بیر محترم تاجرون یا وار -
لونون قونشولوغوندا بیر عائله گجه لر
آج قالوب ساوقدان تیر تیر اسیر لر
اما او وارلی قونشونون هیچ بیر اعتنا
سی اولمور !
عجبا مگر بو وارلور همانلار
دگیلر که : ایمدیه قدر چوخلو ملکر
و مال لار « دین » یولندا وقف و بذل
ایتمیشلر دور ، مگر بونلار اواشخاص
دگیلر که کیچن عمومی یوخسوللوق
دا وزلزله وسیل و آزارلیق حادثه لر -
ینده وطن اولادیندا جانیلان مالینان
کمک ایتمیشلر . ایمدی نه اولموشدور
که بویله خاموش اولموشلار ؟!
آیا تبریزون عزیز واریلاری و
جرلری بونی بیلیمیر که : بوگون بو
شهرده مینلرجه ایشسوز آداملار وار
دول آروانلار ، یتیم اوشاققلار باتمانی

شماره ۹۸۵۳ آگهی مناقصه

ناحیه راه آهن و کشتیرانی استان سوم و چهارم مقدار یازده تن
نیم گاه گندم وهفت تن جو و سه تن یونجه از محصول امسال که جنس
مرغوب و تمیز باشد تحویل ایستگاه تبریز - انبار اصطبل ترانواوی
مناقصه خریداری مینماید طالبین میتوانند پیشنهاد های خود را در پاک
سربسته که روی آن نوشته شده باشد (راجع بفروش علیق) تا ساعت
روز سه شنبه نهم دیماه ۱۳۲۰ بدفتر ناحیه تسلیم نمایند پیشنهاد دهندگان
باید مبلغ دو یست ریال بعنوان سپرده بصندوق ناحیه پرداخته و شمار
قبض آنرا در پیشنهاد خود قید نمایند که در صورت اصابت و استنکاف بسو
ناحیه ضبط خواهد شد . پیشنهاد های رسیده در ساعت ۱۰ همان روز
نهم دیماه باز و خوانده خواهد شد حضور شرکت کنندگان در مجلس
رسیدگی آزاد و ناحیه در رد و قبول پیشنهادها مختار است به پیشنهاد
های مبهم و بدون تمبر دارائی و بدون سپرده ترتیب اثر داده نمیشود
رئیس اداره راه آهن و کشتیرانی امتان ۳ و ۴

شمارت

آذربایجان جمعیتین نشریات شعبه سی طرفیندن بیوک هلی شاعر
صابر طاهرزاده نین دیوانی « هوپ هوپ نامه » گوزل کاریکاتوزلریله
عالی کاغذده چاپ اولونماقدا دو و تریگله نشر اولنا جاقدر - بو کتاب نشر دن
قابق آلانلارا ۳۰ ریاله و نشر دن صوررا آلانلارا ۴۰ ریاله ساتیلا جاقدر .

بیر نفر که دو ققوز منجی کلاسی
قورتاروب و بر مدت میکانیکی ایشلرده
ایشلیوبدر علمی و فنی قسمتارده ایشلمگه
حاضر در ایستینلر روزنامه اداره سینه
مراجعه ایتسونلر .
ایش ایستین بیر جوان

عزیز قارداشلار وطن اولادی
یازیق دور اونلارا رحم ایدون ، سیز
لرده اولان انسانیت عطفوقتی و مذهب
تائیری گرک بو یازیقلارون یارالارینا
مرهم اوللا و درد لرینه درمان
اولا بیلر که : بو خیر ایشه
باشلاماقدان اوتور هر محله ده بیر
یانیچه نفر پیشقدم اولوب جماعتدن
اعانه یقوب یوقسول لارا پایلاسونلار
و هر کس که بویله بیر ایش گوره
و موفق اوللا « آذربایجان » روزنامه
سیندن رجا ایدیرخ اونون آدینی
روزنامه سینده چاپ ایتسونلر تابوجور
کیشیلر تاریخده یازولسونلار .

ایکی قارداش

قوجاغیندا مین ایلترین اسرارینی گیزلدن
خمیرهسی آلاو لاردان یوغرولموش بیر وطن...!
سینه سینه دامغا وورموش عصرلرین روزگاری
حکایتلر ، ماجرالر ، افسانه لیر دیاری ..
گونش اوزآل چادیرینی اوردن قورار هر زمان
قوشلار کیمی آزاد یاشار او تورپاقدا هر انسان .
هر کوگولده مین بر آرزو قانات چالار ، گولمر
مین خیالین ، مین امیدین ؛ مژده سیدر هر سحر ..
بزه گیدور دیک باشینی مغرور دوتان سرایلار
هرداشیندا مین گوزلین آرزوسی وار ، قلبی وار
بیر انسانین اوره گیدر بلکه بو داش قصرلر
اونی داشا چویر میشدور قرینه لر ، عصرلر ..

اوره کلری بیردوگونن ، نبضلری بیر ووران
ایکی قارداش یاشامیشدور بوتورپاقدا هر زمان
آل شفقلر ، قزیل گللر ، خوش عطرلر دیاری
بیر آناتک بسله مشدور قوجاغیندا اونلاری
ذاتی تمیز ، سودی تمیز ایکی قارداش دیدیم من
یوق ! یوق ! خلقت کتابینده بر یازیلمش ازلدن
بر بشیکده بو ، آتاراق اونلار دولدوقجا جانسا
قونداغینا لای لای چالمیش سودی تمیز بر آنا ...

ایلر بویی ، مصری قلنج باغلیاراق بیلینه
ایکی قارداش آرخا اولموش وطنینه ائلینه
یاغیلاردان ، دشمنلر دن تمیزلیمیش پوردونسی
قوجا تاریخ سینه سینده داستان ایتمشدر بونی .
لاکن بیر گون دونوک اوزلی بوگردشین او جوندان
ظلمین ، شرین عدالته حکم ایتدیگی بر زمان
ایکی یئر پارچالانمش بدنده کی بیر اورک .
هیچ ایکیدین دیوارینی آلچاق ایتسون فلک ! ..
باخ اوگوندن آنا وطن سنه (پارچالان) دیدی
قاری دشمن ال قالدیردی ، جلادلاردا قان دیدی
.....

اوجاغین کوزی سونموش جلاد اوزلو اودشمن
آنا وطن زلی کیمی سوردی سنوت قانینی
تایدا لادی شرفینی ، چینه دی وجدانی نسی !
ایولادینا (سنین دیلین یوخدور) دیدی دنیا دا
گوروم تاریخ لعنت یازسین انصافسینا ، جلادا ! ..
باخ اوگوندن یولا چیخدی بیزیم کشکی بالان
اورکلرده داشا دوندی بر آیریلیق ، برهجران
هر گون گونش ساچلارینی بیغب بوردان کوچنده
قاش قارالبوب یر اوزونه بر غریبک چوکنده
آستانادا فکره گیتدی دوز الفارلی بیر ملک
حسرت دولو کوزلرینی اوزاقلاردا تیکه رک

بشارت ، بشارت ، بشارت

بعداز پخش
۱۲ ریال

۵۶۰۰ ریال جایزه

قبل از پخش
۱۱ ریال

سالنامه شرق

با اسلوب نوین و مزایای بیشتر محتوی سازمان کشور و اوضاع سیاسی
جهان و مباحث علمی و ادبی و فکاهی و بضمیمه فتح قسطنطنیه باگراورهای
نفیس و زیبا و با پیوست روز شمار جیمی و قشنگ و پنجهزار و ششصد ریال
جایزه در اول اسفند ماه و در کلیه کشور منتشر میشود . از خرید قبوض
قبل از پخش آن که تعداد کمی باقیست غفلت نفرمائید .

شرکت چاپ کتاب با مسئولیت محدود ۳-۲

بیر خیال تک افقلره دالیب باخان او گوزلر
بیلرسنمی کیمی آرار ، بیلرسنمی نه گوزلر ؟ .
قوی من دیم : اوتایدن دور جاندان شیرین گوزل یار
(سودا ، سودا) دیب گزر دوتا بیلمز بیر قرار
باخ اوگوندن عرشه چیخدی آنالارون ناله سی
جانن جاندان آیری سالدی ظلمین آغر پنجه سی

ایکی قارداش آیری دوشدی ، پارچه لاندی بیروطن
اونون یاشیل باغچاسینا ال اوزاتدی هر گلن
هر نانجیب ، هر اوره کسین ، هر ظلمکار ، هر آلچاق
آرزو دولو کوگولره سوخدی گونده بر پیچاق
ظلمین الی وطنمین اوره گینی قاناتدی
یاناقیندان حیا دامن گلینلره ال آتدی
ایگیتلرین ناموسونا توخوناندا غصبکار
دریالاردا طوقان قویار ، آجیغندان یر آغلار ! ..
او دور که باخ قلنج چکدی ائلر دوردی ایاقا
بر نرکیمی عصیان ایتدی بابک گیچدی قبالغا
کوراوغلونون نعره سیندن داغلار ، داشلار اریدی
قچاق نبی هجر دیب دشمن اوسته یریدی
بیر انتقام آتشیله جوشدی بیوک ستار خان
من گورمه دیم دیرلر که اود یاغاردی آغزندان ..
وطن دیه ووروشدولار ، مرد اولدولار دنپادا
لاکن ، هیهات ! او ایگتله چاتمادیلار مرادا
منصب ایچون اونون بونون کولگه سینده یاتانلار
ناموسینی ، وجدانینی بر چورگه ساتان لار :
خیانتله آنا یوردی ، دوغما ائلی ساتدیلار
ناموسادا ، وجدانادا اونلار گلله آتدیلار
بر آدام که کوگول قارا ، مسلک قارا ، اوزقارا
آرقا سیندان قلنج ووردی بیزیم قهرمانلارا
وطنیمین ، ملتیمین دشمنی دور خیانت ..
خائن لره اهان ویرمک - شرفسیرلیک ، جنایت ..
خائن لری دارا چکین ! بودور حکمی زمانین
بویله قرار چیقارمشدور محکمه سی وجدانین !

دردلی کوگول بسدور آرتق ؛ غور ایلمه بر دایان
ساغالمایان یارالارین طبیعی دور بودوران ...
تهربیز (۱ . میرزا)

ملک اروپائی قومپون

آذربایجان

پنجشنبه ۱۱ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۱۸ سال ۱۳۲۰

قیمت تک شماره درهه جا: ۶۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

مدیر: ا.ع. شبستری	اداره درك و اصلاح و
سر دبیر: ا. شمس	درج مقالات وارده آزاد
عنوان تلگرافی	و مختار است
حساب نامه آذربایجان	وجه آبونمان:
جای اداره: خیابان تربیت کوچه	سالیانه ۸۰ ریال
پناهی روبروی دبیرستان پرورش	ششماهه ۵۰ ریال
قیمت اعلانات: صفحه ۲-۲ ریال صفحه ۳-۳ ۱/۵۰	

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجامعه آذربایجان منتشر میشود و رويه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیداکردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

منظور از اصلاحات اجتماعی چیست؟

از قدیم الایام در این سرزمین عادت چنین بود که هر حکومت جدید و یا هر وزیر و رئیس بروی کار میآمد و عهده و نوید های زیاد به ملت داده و چنین وانمود می کرد که طرفدار اصلاحات بوده و بزودی اصلاحات مؤثری در اوضاع جامعه خواهد داد. و بدین وسیله در بدو امر افراد ملت را بخود جلب می نمود. ولی باید فهمید که با وجود این همه اصلاح طلبان و این همه تبدلات و هیاهو علت چه بود که عملاً این اصلاحات هیچگونه تأثیری در رفاه حال افراد ملت نداشته بلکه بالعکس هر قدر اصلاحات زیادتر میشد بر فشار افراد و بحران اخلاقی و اجتماعی جامعه افزوده میگردد؟

ما تصور می کنیم که دو چیز باعث این موضوع شده است: یکی اینکه منظور اصلاح طلبان این بوده است که با الفاظ و عبارات بی اساس «اصلاحات اساسی و... و...» افراد ملت را فریب داده، در باطن و پس پرده، خود سرانه و بدون مراعات صلاح و صرفه مات اغراض شخصی خود را عملی نمایند و بدین وسیله کیسه های طمع خود را پر کنند. علت دیگر این بوده است که هاملین اصلاحات معنی حقیقی «اصلاح» را خوب درك نکرده و از روی جهل یا اشتباه بکاری اقدام می نمودند و ممکن بود که در نتیجه، يك قسمت از معایب اجتماعی نیز مرتفع میشد ولی برعکس اغلب اتفاق می افتاد که در سایر قسمتها باعث ایجاد چندین برابر معایب اجتماعی دیگر می گردید.

البته در صورتیکه بیشتر درین موضوع دقت نموده و علت اساسی این نوع علت را بخوایم پیدا نمائیم خواهیم دید که علت اساسی این معایب همانا آشنا نبودن ملت است بحقوق اجتماعی فردی خویش و عدم دخالت آن است و امور اجتماعی، که در نتیجه این مهالت پیاره اشخاص فرصت میدهد که حال مایشاه بوده و هرگونه که خواهند

زبان مادری

- ۶ -

۲- زبان آذربایجان غیر از زبان ترکی است که فعلاً در جمهوری ترکیه بدان سخن گفته میشود. بطوریکه در پیش گذشت عثمانیها دسته از طوایف مغول بوده اند که با آسیای صغیر حمله برده و با استفاده از صنف سلاجقه آسیای صغیر آنها را تحت نفوذ سیاست و زبان خود گرفته اند. لغات و اصطلاحات مغولی در زبان ترکی آذربایجانی نسبتاً کم ولی اساس زبان ترکیهای عثمانی را تشکیل میدهد و بالتیجه این دوزبان، با وجود قربات اولی خیلی از هم دور مانده اند. امروز یکنفر آذربایجانی بسهولت نمیتواند ترکی عثمانی را بفهمد؛ حتی قسمت اعظم لغات و اصطلاحات و ترکیبات آن زبان برای آذربایجانیها بکلی نا مفهوم است. پس

کرایه بعمل نیاید این اقدام مخالف مصالح عامه بوده و در حقیقت این اقدام برای ملت خیانت محسوب میشود نه خدمت. تاچه رسد باینکه قیمت محصول و نرخ کرایه گرانتر از اولی نیز تمام شود!! با این مقدمه میخوایم بگوئیم ادارات بخصوص اداره شهرداری در کلیه اصلاحات و اقدامات خود باید منافع عموم را در نظر گرفته و سعی کنند مبلغی که از خون دل مات جمع میشود بجائی صرف شود که کلیه افراد از آن منتفع گردند نه معدودی از آنان.

بنا بر این همچنانکه ما در جشن ۲۰/۱۰/۸ گفتیم با وضع کنونی و بحران اقتصادی جامعه، ایجاد خیابان و یاساختن عمارات قشنگ برای مات خالی از نفع بوده بلکه مضر است، چه گرچه همه تصدیق دارند وجود خیابانهای قشنگ و مناظر عالی در شهر خیلی خوب است ولی باید دانست احداث خیابان و یا ساختن عمارات چند طبقه وقتی ایجاد میکنند که چات مادی افراد مات تأمین

اطلاق لفظ ترکی بزبان محلی آذربایجان نباید بهانه بدست نویسندگان محترم ترك بدهد که ما را جزئی از خودشان بشمارند.

۳- طبق تحقیقات متخصصین فن، زبان هرگز نمیتواند دلیل متقن برای ملت شمرده شود. عامل مهم و نشانه حقیقی ملیت فقط علاقه معنوی مشترک بودن هدف و آرزوهای افراد يك ملت است و بس. خفه کردن زبان مادری ما، توهین باین ودیعه مقدس که چون جانش عزیز می شماریم جز تولید حس انزجار نتیجه ندارد؛ آذربایجانیها چنانکه تاریخ نشان میدهد در راه سعادت و آزادی ایران از هیچ گونه جانفشانی مضایقه نکرده اند پاداش آن همه فداکاری تا کتون چه بوده است؟

شده و آنان بتوانند از این خیابان ها و مناظر استفاده نمایند. حال که دوناك افراد يك مات فقیر و بی خانمان بوده نان خشك روزانه برای سد جوع نمی توانند پیدا نمایند صرف نمودن مقداری بزرگ از ثروت آن مات برای احداث خیابان خیانتی است بس بزرگ! و جز اینکه خرابه ای بخرابه های سابق افزوده شود نفع دیگری ندارد!

ما عقیده مندیم که در اصلاحات باید قاعده الاهی فالاهم را همیشه در نظر گرفت و برای این است که ما افراد مات را مخاطب قرار داده میگوئیم چنانکه در شماره قبل گفته ایم انجمن شهرداری رامطابق قانون مشروطه صحیح انتخاب نموده و از اینگونه اصلاحات که روز بروز این مات بیچاره را بطرف بدبختی و فلاکت سوق میدهد جلوگیری بعمل بیاورند. و بعد از این دقت کنند که در کلیه اصلاحات اجتماعی صرفه و صلاح کلیه افراد مات مراعات شود.

ایکنجی صفحه دن قیه

و ظلم پنجه سینه بیون اگمیوب مستبد لرین و ظالم لرین قارشو سینده اوز قوتلی قولاریله و کسگین قلجلار یله دایانوب جدی وقانی مبارزه لره گربش. دیلر و حتی اوز خاقار بنین آزاد لیقی یولندا جانلارینی ده فدا ایتمکدن مضایقه ایتمیوبار .

بو قهرمان اوغول لر اوز بابا لرینین قانین و توپراغیل شرافتین ساخلا ما قدا اوقدر جوانمردلیک و شجاعت گوستربار که مین لرحه فشار لر ، یوزمین لرحه ظلم لرواهانت لر ذره قدر اولسادا اونلارین پاک قانین دگیشمگه و اور کربنده کی اولی وطن عشقنی سوندرمگه قادر اولایا میوب لر .

هله ایندی ده بر پاک قان آذر- بایجانین جوانلارینده حرکته در . هله ایندی ده آذربایجان ایل لرینده عادت بو در که ظلم و استبداد قارشو- سنده آخر نفسه تکین دشمنه غایه ایتمکده چالیسون ؛ یوخسه اسارتده یاشاماقدان اولومی ترجیح ویرسون ! .

بو عزیز آنا و سویگلی توپراق اوزاق زمان لرده بابک لر بودوبسه باخین زمانارده ده بیوک قهرمانلار بیتروبدوور که هله لیکه بز اونلارین ایکسیندن دانیشماقا فعات ایدوب صورالار اوبری لردن ده دانیشاجوق .

دیدیمز بو ایکی قهرمان بریسی **ستار خان** و اوبریسی **باقر خان** در

البته بونلارین تاریخ حیات و آزادلیق یولندا ایتدیکلری قهرمانایق- لارین شرحینده مین لرحه کتابلار و مقاله لر گرک یازباسون و من بو مختصر و قنده اونلارین مقامینی و شرفینی وطندا اشاریمه تانیتدیرماقا اوزیمی ناقابل فرض ایایم اما اونلارین مقامینده بو قدر دبه بیارم

آقای بیربانین دیدیگی شعر لر بودر :

ستار خان

که اونلار استبدادین و ظلمین ان- دهشتلی زمانیندا آزادلیق ایچون باش قاوزیوب خلقلرین اسارتدن قورتارماقا باشلیوبلار .

او زمان هر کیمسه آزادلیق ایستمک هله قالسون ، آزادلیقون آدین گتورسیدی مین ازا جزا ایله اولمگه محکوم اولوردی ! او قهرمان لاریک عقیده لری و قورخماز یورکلری سایه- سینده نه تک آذربایجان خلقی بلکه بتون ایران ملتنی اسارت و استبداد زنجیرلریندن قورتاردیلار .

نجه که آذربایجانلی لار همیشه بابالرینین پاک قانین ساخلا ما چالیشبیلار گرک قهرمانلارینین ده شرافتلی آدین احترامیله حفظ ایتمکده چالیشبیلار تاسفلر اولسون که گیچن حکومت دوره سینده بوملی قهرمانلارین آدینی تاریخ صفحه سیندن سیلمک ایستیوب حتی بر پاره خائن لر اونلاراسویقونچی و ماجراجو دیمگه ده جسارت ایتدیلر ایندی شکر لر اولسون گیت به .

گیت گیچن استبداد دوره سینین چرکین اثرلری تمیزلنمکده در .

آذربایجانین جوانلاری گنه اوز بابالرینین پاک قانینی ساخلیوبلار گنه ده آزادلیق عشقین اودی اونلارین یورکلرینده اولانماقدا در .

بو یگیت لرده بابک کیمی ، ستار خان ، باقر خان کیمی آذربایجان خلقینین ملتین و دیلینین آزادلیقنده چالیشوب آذربایجانلیلارین قهرمانلقلرین بتون دنیایه ثابت ایده جکلر .

باشاسون آذربایجانلیلار! یاشاسون آذربایجانین آزادلیق قهرمانلاری .

سنه آرخالاندی رشید باقرخان زواللی تبریزه اولدین نگهبان فدا ئیلر سنه اولدی جان نشار سالار اولدی سنه بیوک غمگسار سنه سوت ویرمیشدی بیوک بر آنا چوق وقت یارالانوب یویاندین قانا چبقارتدین خوش گونه آذربایجانلی گیچدی اوتاریخلر اوگونلر هانی شیخین قیامنده اولمادین افسوس او بیوک سیمانی ایتدیلر مایوس شیخ محمد اوگون قالمیشدی وحید خائلمر ملتی قویدی نا امید یاشا بقاقر خانلار آشیانه سی وطن دور بهشتین آستانه سی باخیلسین گیچمیشه عبرت آلینسنین استبداده آغیر ضربه چالیسنین جوانلار چالیشین ستارخان کیمی وطنی حفظ ایدین قهرمان کیمی

مجاهد لر ویردی سنگر لرده جان وطن نامداری ایگیت ستار خان مستبد سلطانی ایتدین شرمسار ییخدین تاجداری ایگیت ستارخان قلنجی سیروب گیردوب میدانا قلبییمین قراری ایگیت ستارخان سائمدین خاننه حتی - وجدانی باءلاریمین باری ایگیت ستارخان گولمه سین ظالم لر قوی اولسون عبوس گور بو روزگاری ایگیت ستارخان آزادلیق یولونده ایتدیلر شهید حریت اسراری ایگیت ستارخان سنده ستالارین وار نشانه سی شرقین کامکاری ایگیت ستارخان ناموس سیز باشلارا لچک سالینسنین خلقین بختیاری ایگیت ستارخان آزادلیق ایسته بین باقرخان کیمی سوور بو شعاری ایگیت ستارخان

اوغلان بونه سسدی . . ؟

اوغلان قاپونی باغلا نه هایدی بونه سسدی
گیت سویله اوتانسنین بو جماعت داها بسدی
قافلانکوهی گیچدی گنه مشروطه صداسی
باشلانسی بو تبریز لیارین کهنه اداسی

لاپ بیر تیللاجاق مستبدین زرلی رداسی
مین لرله رعیت بو یولین اولدی فداسی
کور گوزلری گوردی سونی بیهوده عبثدی
اوغلان قاپونی باغلا نه هایدی بونه سسدی
البت گیچه جکدر ایله بیر دفعه فرصت
اوندا ویره رم منده بو مخلوقه اذیت

بیر بیر گیده جاق حبسه بو اعضاء جمعیت
پولدور منه هر شئی نه یه لازمدی حمیت
باش دوتموری حیلیم ، کله کیم ایل اوزی نسدی
اوغلان قاپونی باغلا نه هایدی بونه سسدی
بوش بوش دانشوب یورسا اوزون ملت نادان
آغلار قالاجاق اولمیه جاق ارضه خندان

دنیا ده گرک اولمیه بیر صاحب وجدان
ترتیب اولونوبدور اولارین جریمه زندان
ظاهرده آدی ثولکه دی باطنده قفسدی
اوغلان قاپونی باغلا نه هایدی بونه سسدی
سن ایله خیال ایلمه منده دالی قلام
آخر اولارون توده سینه زلزله سلام

عزرائیل اولوب قدرتیله جانلارین آلام
تیز تیز دوتارام باشلارینا غدره چالام
بقیه سی ۴ نجی صفحه ده

دقت ایتمه لی آذربایجان جمعیتی آکتورال طرفیندن ورین نمایش سه شنبه گونی دی آیین ۱۶ سینده ساعت ۳ ده ویریه جکدر

اوغلا نلاریم نه ایچون چوخداندر قویج دوگوشتمیورسوز ؟
 آکون بو پولاری هیچ وقت دده بابا عادتدن آل چکمیون .

دیر سن دوغرید اندا بودغه دوشمیه جکله قورخورام اولار ایپشوب بر لگیله بزى آرادان آبارالار !

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری	اداره درجک و اصلاح و درج مقالات وارده آزاد و مختار است
سردبیر: ا. شمس	وجه آبونمان: سالیانه ۸۰ ریال
عنوان تلگرافی: نامه آذربایجان	ششماهه ۵۰ ریال
جای اداره: خیابان تربیت کوچه پناهی روبروی دبیرستان پرورش	قیمت اعلانات: صفحه ۲ - ۲ ریال صفحه ۳ - ۱/۵۰

قیمت تک شماره در همه جا: ۶۰ دینار بعد از سه روز در اداره بکریال

دوشنبه ۱۵ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۱۹ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام او بجامعه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفسد اجتماعی - پیدا کردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

انکار عیان بزور دلیل و برهان!

نهضتی که اخیراً در محیط آذربایجان برای ترویج و نگهداری زبان مادری از طرف ساکنین این سرزمین بعمل آمده در نظر عده از اشخاص کوتاه بین یا مغرض يك امر مخالف ملیت تلقی شده است این اشخاص برای اشاعه فکر مسموم خود مسئله را غیر از آنچه هست جلوه گر ساخته و از راه عوام فریبی، میخواهند يك حقیقت مسلم را بزور دلیل های بی اساس خود انکار نمایند. مطلب بطور ساده و پوست کنده اینست که يك ملت چند ملیونی پس از سالها تحمل انواع تحقیرها و حق کشی ها قدامردانگی علم نموده میخواهد حق مسلم خود را مالک شود! علاقه بزبان مادری که در هر قوم نشانه منتهای غیرت و زنده دلی است، دل ما آذربایجانی ها را ترك نخواهد کرد. کدام قدرتی در دنیا میتواند این علاقه را از بین ببرد؟ راستی میشود آفتاب را بگل اندود؟

نمونه این مغالطه کاری ها پاره مقالاتیست که در بعضی از روزنامه های نهران نوشته شده است. معلوم است که نویسندگان آن مقالات از روی غرض آنها را نوشته و یا موضوع را چنانکه باید و شاید درک ننموده اند چه بنظرم اگر چند ملیون آذربایجانی بخواهند بزبان مادری خود روزنامه نشر کرده حتی تعلیم و تعلم نمایند بوظیفه ملی خود عمل کرده اند دیگر خاین حساب کردن این اشخاص خلاف حقیقت و خلاف آزادی حقیقی و خلاف وجدانست.

بعضی از نویسندگان برای اثبات ادعای غلط خود میگویند « بزرگترین وحدت يك ملت زبان آن ملت است » چنانکه در شماره های قبل نیز گفته ایم دیگر این اصل دردنیای امروزی بقدری کهنه شده است که حاجتی بر آن نداریم فقط محض مزید اطلاعات ایشان متذکر بشویم که اگر عقیده آنان را قبول کنیم زیر اهالی سوئیس که از آذربایجان کوچکتر است چند زبان متکلم اند!

همچنین در غلط بودن ادعای آنان ممکن است فرانسه را نیز متذکر شد چه فرانسه با وحدت زبانی که داشت چند روزی بیشتر نرانست در مقابل هجوم خارجی مقاومت نماید! حالا میدانید بزرگترین شیرازه وحدت يك ملت چیست؟ اساس ملیت مشترك بودن هدف و آمال افراد يك ملت است و بس!

در همسایگی فرانسه ملت کوچکی بنام بلژیکها زندگانی میکند این ملت هشت ملیونی از دو دسته مرکب شده یکدسته والونها که بزبان فرانسه حرف میزنند و دسته دیگر فلامانها که بزبان ژرمنی متکلمند. امروز دوزبان فلاماندی و فرانسه هر دو زبان رسمی بلژیک محسوب میشود. این امر بهیچ وجه با اساس ملیت و وطن پرستی بلژیک صدمه وارد نساخته است.

باز ما آن نویسندگان را مخاطب قرار داده با صدای بلند میگوئیم که ما آذربایجانیها زبانیرا که لااقل از ده قرن باین طرف اجداد و نیاگان ما بدان حرف زده اند چون جان خویش عزیز میساریم. این نهضتی را که آذربایجانیها در راه ترویج زبان خود بعمل آورده اند مدعیان ما هر قسم میخواهند تعبیر نمایند چون ما از تهتهای ایشان مبری هستیم و چون راه حقیقت میپیمائیم؛ خوشرقصیها و شیرین کاریهای آنان سرموئی در اقدامات ما تاثیر نخواهد داشت.

از طرف دیگر باید دانست که پاره شهرها و یا قبیله هائیکه زبانهای محلی دارند نباید از آزادی زبان استفاده نموده و اهالی آن شهر و یا قبیله بزبان محلی خود نوشته و یا تدریس و تدریس نمایند چه این موضوع نهایت اهمیت را داشته و باعث هرج و مرج و آنارشی در زبان و ممالکت میشود. چنانکی یکی از روزنامه های تهران (آینده ایران) مقاله مفیدی تحت عنوان « روزنامه های محلی و وحدت ملی » نوشته بود، در خصوص زبانهای محلی با نویسندگان آن مقاله

اصول آزادی و مشروطیت

حسین فرزاد (عباسزاده) بقلم

آزادی: آزادی عبارت از اینست که افراد جامعه در اعمال و رفتار و کردار و گفتار خود آزاد باشند و کسی مزاحم حال آنها نباشد مشروط بر اینکه این آزادی بضرر جامعه و زیان مردم منجر نشود. آزادی عبارت است از آزادی عقیده و فکر - آزادی قلم و مطبوعات آزادی نطق و زبان - آزادی اجتماع و انجمنها - آزادی مسکن - آزادی تعلیم و تعام - آزادی شغل بالاخره چون انسان بالطبع آزاد آفریده شده حق - عدالت آزادی جزء لاینفک حیات آن محسوب میشود. آنهاییکه ظلم بابتای بشر کرده حقوق مایونها افراد انسانی را غصب نموده خود در تصور عالی و باغهای روانبخش آزاد زیسته، کوس مالک الرقابی را میزنند و باموال و ناموس و نفوس، بلکه بافکار و عقاید مردم هم تعرض مینمایند مستحق اشد مجازات هستند. بزرگان و دانشمندان برای حریت و سعادت بشر تبلیغ و جهاد نموده و در نتیجه جان سپرده اند. بامرک خود صفوف مسبین ذلت و تیره بختی را در هم شکسته اند.

انقلاب کبیر فرانسه و سایر نهضتهای ملی و آنهمه خونهاییکه برای نشر مرام آزادی ریخته شده آیا برای چه بود؟ انقلابیون چه منظوری داشتند؟ اینها پرده های بندگی و عبودیت را با حره مبارزه و جهاد دریدند و حق خود را با فداکاری از دام درندگان بشریت بیرون کشیدند و بفرزندان آدم و انسانهای آتی زمان خود تعلیم دادند. بقیه دارد

دارند باید همه در نوشتن و خواندن قواعد زبان آذربایجانی را مراعات نمایند و در صورتیکه بخواهند هر کدام بزبان محلی نوشته و بخوانند این موضوع باعث هرج و مرج و آنارشیزم خواهد بود. ما امیدواریم که بعد از این نه تنها روزنامه های تهران بلکه روزنامه های سایر ایالات و ولایات نیز در این موضوع قانفرسانی نموده و از هرج و مرج زبان جلوگیری نمایند.

مبارزه آزادی با ارتجاع و استبداد از زمانهای قدیم و روزگاران دیرین پیوسته در میان بشر دویری مختلف و دو قوه متضاد در نبرد و مبارزه بوده اند آزادی با استبداد، حریت فکر با ارتجاع قانون با قدرت مطلقه، روی زمین هیچ گاه از کشمکش این دو نیرو خالی نشده است، گاهی طرفداران آزادی غالب آمده نهضتها و انقلابهای خونین بوجود آورده اند و زمانی قوه استبداد و ارتجاع بروز گردیده، توده آزادیخواه را در زیر فشار ییادگری از بین برده اند آیا وسایل نبرد و مبارزه این دو تیب مخالف چه بوده؟ وجه سلاح و حربهای دز مقابل همدیگر بکار میبردند؟ و بچه وسیله بطرف مقابل خود حمله نموده و آنرا از پای درمی آوردند؟ نیروی استبداد همیشه متوسل بشدت و عنف گردیده، با قدرت نظامی و نیروی امنیه و نظمی (ژاندارم و پلیس) برای نابود کردن طرفداران آزادی و عدالت قیام کرده، کاخ عظمت و جلال خود را برافراشته و کوس مالک الرقابی می زدند توده آزادیخواه را که جز اجرای حق و قانون منظور نداشتند مقهور و ناتوان ساخته و با قدرت نظامی محو و نابود میکردند. آزادی و حریت نیز در مقابل این سرنیزه و قدرت و زور و اقتدار استبدادی با وسایل مختلف مقاومت به خرج داده دژهای آهنین حکومت های مطلقه را وژگون میساخت. این وسایل و ارکان آزادی و حقیقت و اقسام آن بردازیم

هم عقیده هستیم چه مسلم است که اصل و ریشه زبانهای لارستانی، مازندرانی، بختیاری ولری و فارسی بوده آنانکه بدین زبان حرف میزنند باید در نوشتن و خواندن زبان محلی خود را استعمال نکرده بلکه قواعد و اصول زبان فارسی را کاملاً مراعات نمایند. چنانکه زبان مادری آذربایجان ترکی آذربایجانی بوده و شهرهای مرند، خوی، اردبیل و با پاره دهات که لهجهها و زبانهای محلی

۱۹۵۶
۲
۱۱

درج ایتسونلر :
بو آخر زمانلرده برپاره آداملر قزل اردونون آذربایجانا وارد اولما- سیندان استفاده ایلیوب آزاد یخووه لیق آدینه برپاره سوزلر وایش لریله خلقین آراسینده حددن آرتق وحشت ایجاد ایدوبلر . بو آداملر قوللارینه قمرزی باغلاماقیله واوزگه حرکت لر ایله ایستیورلر که اوزلرینی قزل اوردویا ویا شورا حکومتنه نسبت ویرسونلر . بز بیلیریک که قزل اوردو آذربایجانا وارد اولان زماندان بو طرفه هیچوقت بوجوره تظاهراته ویغینجاق- لاره امکات ویرمیوب همیشه اوز گوزل اخلاقلاری و رفتار لارینی ایلمن چالیشوبلار که خلقین راحت لقیته هر جهندن فراهم ایتسونلر حتی اوغری و ماجراجو آداملارین که هرج و مرج خیاللاری واردر قباقرین آلوبلار .
اونلار نه تک آزادلیق سوون دگلر بلکه آزادلیقین دشمنی و ملتین دشمنی درلر اونلار ایستیورلر که خلق آراسیندا هرج و مرج و آنارشیسیم سالسونلار . گرک بو مسئله بتون خلق ایچنده آشکار اولسون که بتون تاریخ دوره لرینده همیشه آزادلیق بوجوره هرج و مرج و آنارشیسملرین وجوده کلمسی ایله ازیلوب و آرادان گیدوب در . آزاد لیق ایستینلر گرک سعی ایتسونلر که قانونی و انتظام و امنیتی مراعات ایتمگله خلقی اوز حقوقینه آشنا ایدوب آزادلیقین معناسینی اونلار بیلدیرسونلار . و بونی بیلسون لر که هرج و مرج آزادلیقین برینجی دشمنی اولور گرک جهالت نتیجه سنده هرج و مرج و وحشت سالان آداملری اوز جهانتلرینه عالم ایدوب اونلارین قباقرینی تزلکیله آسونلار .

مستحدملرین هواچی ایکی برابر اولمادان لاته چیخدیلار کیمه دیمک اولار که چیتون متروی اون بش قران زیر شلوارین بری اوچ تومان و بر اوزلی کتان کوینگون بری آلتی تومان کبریتون وضعی او جور چایون کروانکه سی دورت تومان قندینده که یازیلماغی دوزلسه محترکلرون الندف آلمافی دوزلمیه جک و ... و ... عوض اینکه بو ال سیز ایاغ سیز جماعته که کوچه و خیابانلاردا گوز تکوبلر اونون بونون برشاهی ایکی شاهی سینه ایش دوزلدوب قیشین بو سویوقوندا اولارین وضعیتنه برسر و صورت ویرولسون بر آز مدت ده اگر بو جور گیتسه مستخدم و یا متوسط اشخاص ده اولارا تای اولوب کوچه و خیابان لاردا دیوارلر دیننده قالا جاقلار اگر تزلگیلن محترکلر اضافلرون گوردیگی ایشارینه رسیده لیک اولوب تعقیب اولونماسالا ملت داهادا ایققدان دوشوب چوخ پیس بر حاله دوشه جکلر . علی ابراهیمی

مدتده ایندییه کمین اشته همیشه که دیسونلر براوخ دورت نشان همیشه ایشتمیشم دیوبلر براوخ ایکی نشان اما ایندی گوزومنن گورورم که براوخ دورت نشان نهجه که غلامرضا شیبان که برنفر مراغه ده صحیه دکتریدور ماشاءاله براوخده دورت نشان وورور
۱- هله حقوقلار دوبل اولمامش دولت دن آیده ۱۸۰ تومان آیلوق آلیر
۲- دولتون دوالارون فقرايه پولونان ساتور ۳- فقرادن هم بش قران حق معاینه وهم مرضه گوره حق معالجه آلیر ۳- صحت دواخانه سنون مدیر ندن نسخه لرون بابتوندن آیده بیر مبلغ ده پول آلیر آیا بو بر اوخده دورت نشان دگل ؟ او محترم روز- نامه مدیرندن خواهش ایلیرم که بلکه بر جور ایله سونلر بودکتر متنبه اولوب افلا دوالاری فقرايه پولونان ساتموب و او بیچاره لردن حق معاینه و معالجه آلماسون .
خدا قلی جنت مکان (جین باش)

آگاهی

ازذوات محترم و دوستی که در مصیبت وارده فوت پدر حاجی علی اکبر یمینی اظهار فرموده اند اگر بواسطه تالما در شرفیابی تاخیر یا قصوری ش وسیله بوزش می خواهیم .
محمد یمینی - محمو

ده حزب خلق و شمالی قونده حزب کمونیست اولدوغی کبی بیجاندادا بوجمعیت تشکیل تا او یرده که حکومت مله دورا اوردا گرک حزب اولسو ایرانین کچمیش انقلاب لاریندا واریمش و اگر حزبون جماعه اولالار او مملکت ده زور او خلقون حقوقی محفوظ قالار لار ملتون افکار یله و اونلار روز و عادتیه اویقون اولار .

اما اگر حزب لرون عضو غیر صالح و خائن اولسا او مه آنارشی (هرج و مرج) باش قاو خلاصه آذربایجان جمعیتی لنیر پاک بر قلبه جامعه یه ایتسون و اونلارون نظرینده ایرانلی قارداشلار حقوق مساوی دورلر و راضی دگیلر وطنداشا ظلم اولسون و چالیش ملتین درد لرینه درمان تاپسون هامنی اتحاد و اتفاقا دعوت ایتد فقرايه ، ضعفایه کمک ایتسون اوز وطن لرینه هیچگونه فدا دان مضایقه ایتسه سونلر . بیلیر یاشاسون آذربایجان جمعیتی ، اولسون آزادلیق ایستینلر . حسین - داد پرور

اهمیتلی و تاریخی بر جشن

دوشنبه گونی شیر و خورشید بنا سیندا آذربایجان جمعیتون اولنجی طنطه لی بیر احتفالی تشکیل اولوندی بو تاریخی و عظمتلو کنفرانسدا آذربایجان بالالارونون حریت نغمه لری مخصوص بیر ماهنیلارلا گوگه قاوانمشدی . روز نامه نیر باش محرری « شمس » بو توپراقین آزادلیق اوغروندا شهادته یتیشن ایگیت لرون مختصرجه تاریخندن دانیشدی ، صورنا گوزل آهنگ لرله آذربایجانین داستان- لاریندان بیر نیچه پارچاسین چالوب و اوخودولار .
دالسیجا « هلال ناصری » آذر- بایجان جمعیتونون مرامنی و اونون آرزولارینی و بو یولدا فدا کارلیق - لارینی و اونون آزادلیق یولندا شهید اولان ستارخان و باقرخان و خیابانی

سینون آدینی حفظ ایلماقنی دانیشوب و محترم تاجر لره خطابا جمعیت دیلندن ابلاغ ایتدیلر که اونلار بوگون ملتین احوالینی نظره آلوب احجافاتمه سونلر شاعر بی ریادا گوزل شعر لرینی اوخودولار . و آذربایجان والیسی ده سوز آلراق بیر نیچه کلمه آزادلیق شهادتینا دایر دانیشدی .
بو سوزلرون اورتا سیندا ترک موسیقی نوالاری یعنی آزادلیق نغمه لری آیری بیر طرزله روحلارا صفا ویریردی و خلقون آقیشلار یلا و یاشاسون سسیله قارشیلانیردی !
بلی بوتون دموکراتیک و مشروطه اولکه لرده حزب واردور و بو فرقه لر ملتون ایده آلینی قباقا آپارولارر مثلا مصرده حزب وفد - وطن ترکیه

آتا و اوغول

مهدی نین اوغلی النده آذربایجان روزنامه سی ایوه گلیر
روزنامه خصوصینده مذاکره ایدیر :

آلمیشام آذربایجانین رسمی روزنامه سین
بسلهیر اوز باغندا بو ملتیمین شمامه سین
آی آتا گور نهلر یازیر تنقید ایدیر غنی لری
شرح ویروبدی یوخسولین کهنه یاماقلی جامه سین

غلی دیور :

آی بالا خالقه باخما سن سالما منی مالانته
پیس گورونور ایشین سونی دوشمه گلن ضالانته
دوران اولار عوض بوگون- بیر یوخی تک گچر گیدر
اوندا جوابی کیم ویرر محکمه نی - رذالته

ناسی دیور :

ایتمه مذمت آی آتا گیچدی او بد زمانه میز
دوندی بهشته ایمدی بو سو وگیلی آشیانه میز
آزاد اولوب بو ایل دخی زنجیره باغلانان دگل
اوخ چاتاچاق نشانه یه قوهلی در کمانه میز

غلی دیور :

والله اوغول اینانمیرام یوخدی وفا بو قومده
ریشه سالوب چینار کیمی جور و جفا بو قومده
باخما بو «هورچی» مخلوقا منفعتین گودیرهامو
ایمیدیه جن تایلیمیوب صدق و صفا بو قومده

ناسی دیور :

یالتاق اولان لار آی آتا آج قالاچاق بو شهرده
کشف اولونوب خیانتی محو اولاجاق بو دهرده
ساتسا پولا حمیتی - غیرتی - ناموسی اگر ...
غرق اولاجاق یقین اینان بحر بلای قهرده ...

غلی دیور :

آلما بو روزنامه نی عاقبتین دوشون بالا
وار بونون حبسی- اولمگی ایله هراس اوشون بالا
باشووی سال چورک قازان باخما بوهرزه سوزلره
اولماسین هیچ بو باره ده نوزگه ایله ایشون بالا

ناسی دیور :

آی آتا بو وطن منه گوشه خلد زار دور ...
اونسوز حیاتی هرکسین قورخولی برمزار دور ..
یوردومی آزاد ایتمه سم آتش ظلمدن اینان
سونرا جهاندا عادتیم گریه وآه و زار در ..

غلی دیور :

گل آدام اول اوتانگلن بیز قولاق آس نصیحتنه
من دوزه بیللمرم دهاها بویله بیوک مصیبتنه ..
سقالیمه باخان گولور، سرزنش ایلور اوغول
منکر اولوبدولار هامو معجزه بی حقیقته

ناسی دیور :

ای آتا پاک ایدم گرک عالمی کین و جهلدن
وار کومکیم بو نولکه ده میلون ایله بو اهل دن
مشکله دوشمه سه بشر چاتمیا چاق سعاده
فایده یوق ایگیت لره عیش و امور سهدن ...

غلی دیور :

۰۴ بی ریا

یازان : حسین دادپور اجتماعی نظریه

اختکارله مجادله

۱۹۳۹ - دا ، دانتزیک مسئله

سیندن باشلایان ایلدرم حربی بوگون
۱۹۴۲ یه قدم باسدی ! بو حربون
فلاکتی بوتون آوروپانی یاند یروب
یاقاندانصورا ، آفریقایه و آمریکایه و
آسیایه ده سرایت ایتدی . ایندییه کیم
ملیونجار جا نفوسلار تلف اولوب و
خانمانلار بر باد اولدی .

بوتون بشریت عالمی لرزیه
دوشدی ، اولدی او ایشلر که گریدی
اولمو یایدی ! مدنیت بو حربون مسبب
لرینه ناله و نفرین ایدیر .

الحاصل باشقا بی طرف اولکه
لر بو فلاکتدن بی نییب قالمیان کیمی
بیزیم عزیز وطنیمزده بحران اقتصادیه
مبتلا اولوب و کهنه حکومت سقوط
ایدوب ینی کابینه قورولدی

ایمدی بیر آزدا اوز حال میزا
گلوب بوفلکزده مملکتون اوضاع
عمومی سینه واصلاحاتینه اونو غرقاب
دان قورتارماقینا دایردانیشیب و یازاق :

ان اول اکونومی وضعیتی نظره
آلمالیوق ، چونکه بو حیات - ممت
مسئله سی دور و سیاستون یوروشی
بومسئله نین تامینیه باغلودور . اونا
گوره دور که حرب باشلار باشلاماز
آروپا وسایر مدنی یرلرده اختکارله
مجادله باشلانمیشدور و چونخ آغیر
قانونلار وضع ایدیلوب و اختکارین
قباقین آلمیشلار . اونلار یاخشی
بیلورلر اگر داخلی اوضاع دوزلمه
سه خارجهده هیچ بیر وقت سیاست
قباقا گده بیللمز .

خارجی غازیته لریندن بیرینده
یازموشدور بیرگون اوروپانین بیر-
یرینده بیر کارخانه رئیسونون دستور یله
کبریتون بیرنی بیزیم پول ایکی قرانا
ساتمیشلار اوساعت حکومت ایضاحاته
باشلایوب و کارخانه مدیرنون گوگرد
بها دیدنی تشبثی رد اولونوب . مدعی
العموم ادعا نامه سینده قید ایدیر :
بوشخص بلوا سوون و یوزقونچی و
شورش خواه بیرجانی دور و اونون
دوسیه سنی دیوان حربه تسلیم ایدیر ..

یادیماکله لی بیزیم حکومتمیزده
اختکاره راجع قانون گچیرتدی
اما نه اولدو سا بیللمرم بورادا عملی
اولمادی ! ایمدی تبریزون بازاری
قدیمون چهارشنبه بازارینا چونخ بنزیر
هرهفته ، هرگون بلکه هر ساعت هر نه
جور ایستورسه شیلرون قیمتی آرتورور
و بیر آدم اونلار دان بونون علتینی
خبر آلمور !

بو بیر طرفدن مفسده جو و
آشوب طلب شخصلار موقعدن استفاده
ایدرک جماعتون روحیه سینین پوزماقا
اونلارا تنفر حسلرونو آرتیرماقا بو
بیتماعده ایشلرینن چالیشلر ! اگر ۵-۶
آی بوندان قباق که تبریزون بازارو-
نون حالینی و اشیانون قیمتی نظره
آلسانیز منیم یازدیقمی تصدیق ایدرسنر .
حقیقتهده بو خاین لرون ضرری
هامیدان چوخدور . بونلار امنیت یوزو
لار ، خلقی غرو ایتماقا حاضر لند
ریرلر ، بونون اگر قباقی آینماسا
چونخ وخامت ی واردور .

بوایشون نتیجه سی چونخ بیسدر
بو زمان هامی گرگدور وطن ناموس
قیدینه قالسون نه پول !

عزیز وطندا شلار : هله حرب
بیزیم مملکتیمزه طرف گلمیوب هله
بیر اهمیتلو واقعه باش گوسترمیوب ،
سیزون گرک فکرینوز بویوک اول -
صبرینوز آرتیق . قباقدا کیم بولر نه
اولاجاق . گرک هامی بیر بیرنه کمک
ایتسون والاله وروب اوز باشلارینا چاره
ایتسونلر . ای وطن اولادی اوز گه لردن
عبرت دزیسی آلون بو موقعهده مادی
اولمایون ، سیزده ای بیر پاره استفاده
چیلر ! اوتانون ایمدی استفاده وقتی
دگیل دور ، ملت خطر ده دور -
اتحاد - اتفاق وقتی دور نه استفاده .
خاتمه ده قانون منع اختکارون
اجراسینی چونخ بیر عجله ایله تمنی
ایدیروق . اجتماعی مسئله لر صیراسی
گلدیکجه باز یلا جاقدور .

لیتوگرافی «اطلاعات»

آنانین نصیحتی جوان اوغلو نه

آذربایجان

آذربایجان

مدیر: ع. شبستری	اداره درك و اصلاح و
سر دبیر: ا. شمس	درج مقالات وارده آزاد
عنوان تلگرافی	و مختار است
حساب نامه آذربایجان	وجه آبونمان:
جای اداره: خیابان تربیت کوچه	سالیانه ۸۰ ریال
پناهی روبروی دبیرستان پرورش	ششماهه ۵۰ ریال
قیمت اعلانات: صفحه ۲-۲ ریال صفحه ۳-۳ ۱/۵۰	
قیمت تک شماره درهه جا: ۵۰ دینار بعد از سه روز در اداره بیکریال	

پنجشنبه ۱۸ دی ماه

ناشر افکار جمعیت آذربایجان

شماره ۲۰ سال ۱۳۲۰

روزنامه آذربایجان از طرف يك جمعیت و برای رساندن مرام و بجامه آذربایجان منتشر میشود و رویه آن تشریح حال گذشته - تشخیص علل مفاسد اجتماعی - پیداکردن راه چاره عملی برای رفع آنها میباشد

آیا کدام فکر است که

بشر را رو به ضلالت میبرد؟

مسئله خوشبختی و بدبختی موضوعی است که از زمانهای خیلی قدیم افکار فلاسفه و نویسندگان بزرگ را اشغال نموده و برای حل آن مباحثات و مشاجراتی عمل آمده و کتابهای بزرگ و مقالات فصلی راجع به آن موضوع نوشته شده است. این فلاسفه و نویسندگان را از پیث عقیده و مسلک میتوان بدو دسته تقسیم کرد که هر کدام از آنان رویه ای پیش گرفته و رویه آنان کاملاً مخالف با همدیگر می باشد:

پاره چنین عقیده دارند که دنیا محل تنازع بقاء بوده و بشر طبیعتاً برای نازعه و جنگ آفریده شده است. این عقیده مندرک که چون طبیعت و قدرات لایتنیر بوده و طبیعت بشری را جنگجویی و منازعه است نمی توان بروداده و برای مسالمت و دوستی تربیت کرد لذا هر فرد و هر شخص که میخواهد بماند باید جنگ کند و آنکه بخواهد دنیا که محل مبارزه دائم است تنگ نهد لایق زندگانی نیست.

پیروان این عقیده در تعریف سعادت این رویه را تعقیب نموده چنین نظر میکنند که چون بشر فطره دین خلق شده، خوشبخت کسیست در این مبارزه زیاده بر سایرین به بقاء و راحتی خویش موفق شود

ولو این مجادله بسلب راحتی و یا افتاء دیگران نیز تمام شود. و از طرفی این موفقیت نیز بعقیده آنان اختیاری نبوده تابع مقدرات است.

مسلم است در جامعه و ملتی که از روی این عقیده زندگانی نموده و اداره میشود همیشه منافع خصوصی افراد با همدیگر تصادم نموده در نتیجه هیچ گونه تعادل و تناسبی بین افراد وجود نخواهد داشت و همیشه عده ای در اسارت و فاقد حق حیات بوده عده دیگر از وسایل حیاتی، کار و نتیجه زحمات آنان استفاده خواهند کرد.

پاره از طرفداران این مسلک نظریه خود را بسط داده عقیده مند شده اند که باید این رویه تنها در پاره ملل و نژادها مجری گردد. بعقیده آنان طبیعت و مقدرات یکقوم، و نژادی را فطره عالی و متمدن خلق نموده و نژادها و ملل دیگر را پست و غیر متمدن آفریده است. بنا بر این مقدرات و مقتضیات طبیعت چنین ایجاب میکند که ملت و نژاد مزبور بر سایر ملل و نژادها حکومت نموده از حیات، کار و ثروت آنان بهره مند گردد و چنانکه گفته شد بعقیده آنان ملل نامبرده هیچوقت نخواهند توانست طبیعت و مقدرات خود را عوض کرده و خود را پایه ملل متمدن و عالی برسانند. بقیه دارد

اصول آزادی و مشروطیت

بقلم حسین فرزاد (عباس زاده)

طبق اصول آزادی و مشروطیت صحیح نماینده مات و مجری آمال و افکار آن میباشد. معروفیت هر مات مطابق استعداد اجتماعی و رشد سیاسی خود حکومتی ایجاد مینماید. دولت نماینده مات است و تنها در حکومتهای مستبدانه است که فرق و امتیازی ما بین دولت و ملت قائل شده اند تا بتوانند از افراد مردم استفاده بکنند. و حق دم زدن نداشته باشند. در ممالک مشروطه صحیح و آزادی خواه واقعی (جدائی بین دولت و ملت نیست) هیئت دولت مأمور حفظ و نگاهداری منافع افراد ملت میباشد و ملت هم پشتیبان حکومت ملی خود بوده و ناظر اعمال اعضای دولت است. بقیه دارد

در موقعیکه غاصبین حقوق حقه و آزادی و حریت افکار شمارا غصب نمودند و شمارا از تسلط باموال و حق خود محروم کردند سزاوار است برای استرداد حق و آزادی خود فداکاری نموده تا آنها را از دست غاصبین سلب کنید و برای اخذ حریت و مقاومت در برابر ظلم و عدوان جهاد نمایید. زیرا حق و آزادی را باید گرفت والا غاصبین حق و مخالفین آزادی هرگز بدخواه خود حریت و آزادی بر دم نمیدهند و برخلاف عقیده و مرام خودشان قدم برنمیگذارند.

مردم باید بدانند تشکیلات حکومتی از قشون - مایه - معارف و سایر امور عادی و مؤسسات دولتی برای حفظ حقوق و آزادی آحاد مات است. اگر مات نبود دولت وجود نداشت. حکومت دولت - قوه مجریه به اصطلاحی بگوئیم

محبس بخانه خود آمده و اکثر روزها راهم در خانه اش میماند وضعیت زندانی یعقوب از طرف یک نفر مهاجر که زندانی بود چاپ و توزیع خواهد شد. برای آن استکه از جزئیات حبس شدن آن صرف نظر میکنم و این قسمت هم مشهور و تمامی دکترها معترفند میدانند که آقایان کمپانیها دکتر موسی بك را که به پدر داغ دیده شاهگلی که در مصیبت فرزندش مریض شده معالجه مینمود متقاعد کرده بودند عکس معالجه نشان دهد تا کسی برای انتقام باقی نماند و آن بیچاره شهید راه مظلومیت فرزندش شد و ما هم از آن روزها لباس عزای آن دو نفر مظلوم را بتن کرده شب روز به آستانه پروردگار که رشوه قبول نمی کند و کمپانی با یک نفر مظلوم تشخیص نمیدهد و حکم را با پارتی بازی پول بازی نمیدهند گذاشته ایم تا اینکه قصاص و انتقام مارا بکشد و از تمامی ستمدیدگان و صاحبان وجدان مساعدت می طلبیم. در خانه تقاضا داریم که روز عدالت و تجدید جلسه محاکمه هر چه فوری تشکیل شود تا بیچارگی ما در بوطه تملل نماند

حال به بیمارستان آمریکاییان برده دکتر لم از خواب بیدار شده تا صبح بمجروح مزبور خدمت نموده بالاخره نظر به کارگر بودن زخم فرزند عزیزم ۲۹ تیر ۱۳۱۷ بخواب ابدی رفته تاثیرات این روز غمناک در عالم هر کس موثر افتاده ولی در کمپانیها جزئی اثری نداده و رئیس بهداری نیز از آنها کمتر نمیباشد آقای دکتر لم آخرین انسانیت خود را بجا آورده تا ابد از آقای دکتر لم سپاسگزار خواهیم شد با این وصف که چراغ خانواده شاهگلی خاموش شد چراغ قضاوت عدلیه که عبارت از آقای زاور و آقای خواجه نوری و آقای رسا و آقای صدری روشن شده بوسیله اخذ رشوه کلی قاتل را با وجود اینکه بیست ساله بوده است صغیر فرض نموده خون پسر را از میان بردند بطوریکه آقای حاجی علی مزبور و اعوان آن خجالت نکشیده خواستند که خون فرزندم را با پول خریداری نمایند چون ماجز انتقام کاری نداریم و منتظریم که روزی خواهد رسید که عدالت حکم انتقام را اجرا خواهد نمود و یعقوب نام که زندانی بود شبها در اثر رشوه خواری مأمورین

مظلومیت و درخواست داد خواهی

مدیر محترم روزنامه آذربایجان البته تمامی اهل شهر قضیه مظلوم کلی و رشوه پردازی آقای حاجی کمپانی را میدانند و اینهم معلوم است که کینه در عالم پیری با هزاران نیاز ورنجها و زحمتها شاه گلی مظلوم به سن به بیست و دو سالگی رسانده و را به دانشکده فلاحت داخل نموده تا انتظار دیدار آنرا داشته تا اینکه

سیاسگزارى از آقایان محترم و دوستان گرامی که در مصیبت وارده فوت مادرم که اظهار همدردی فرموده بودند اگر

وارد اولان مکتوب

محترم آذربایجان روزنامه سندن
تمنا ایدیرم که بو کیچیک یازینی روز-
نامه ده درج اولونسون
تاریخ ۱۳۱۵ شمس ایلینین
یدی منجی آینده دمیریول اداره سی
بر کلاس تشکیل ویرمش که آلتی منجی
کلاس ابتدائی و دو قوز منجی کلاس
قورتاران شاگردلر آدلارینی یازدوروب
دمیر یولنه ایش ویرن ایشلر که عبارت
دور اوچ جوړه فنی درس اوخوماقدان
برنجی خطدن - ایکنجی سی حرکتدن
اوچو منجی سی جریه دن - بوشاگرد
لر بیر هفته ایکی هفته ضامن دوزدماقا
معتل اولوب آخردہ ضامن میمن
جوړه زحمت لرینن دوزلدوب و ثبت
ده قرار دادی که درس اوخوماقین
بیر شرطی دور یازدوروب و بیر نیچه
گونه اداره نین اوز که تشریفاتینی
دوزتماق که چوخ چتین اولماقی
صورتده دوزلدوب و بو شاگردلر بیر
کیچیک کمک خرجی که آدلانیر فارسی
جن (مدد معاش ۱۰۰ ریال) ویریله جقدور
بیر الی نفره یاخون شاگرد
آدلارینی یازدوروب دمیریول درسی
که اوچ جوړه درسندن تشکیل تاپ-
موشدی اوخوماقه باشلانندی دورت
آی پیدریی درس و یازماق که گجه و
گوندوز شوق تمامیله اوخوردوخ
دورت آیدان صورا اداره نین حکیمی
عباس نخجوانی آدلی بردکتر برگون
درس یرینه گلوب دیدی که دمیر یول
اداره سنین بر ماده سی عبارتدی
شاگردلرین معاینه سیندن گرک معاینه
اولاسوز . معلوم اولدی او شاگرد که
اودکترون مطبندہ خصوصی حالده
اوزینی مقایسه ایتدیروب و دکترین
مطلبینی یرینه کتوروب
اوشاگرد معاینه دن چیخوب و درس
اوخوماقا قابل و دراکه لی بر جوان
تشخیص اولونوب و اوخوماق تصدیقتی
ویروب اما اوشاگرد که دو قوزی
اوزمطبندہ خصوصی حالده گورشمیوب
و دمیریول اداره سنین مطبندہ اوزینی
معاینه ایتدیرماق ایستیوب و دکترین

داما ، داما گول اولار

قطره ، قطره سیل اولار
تاریخ و تجربه دن استفاده اولونان
معلوماتلارین بریسندن بواصل دور :
هر او قومده و ملتده کی عدالت و انصافین
حاکمیتی اولماسا - بریله ملت گرک
مز اولزری ایچون سعادت آختار سین
و حق حیات قائل اولسین - یالنز -
فا - محو اولماق - داغلاماق - خانه
بدوش اولماق و ظلم و اسارت زنجیری-
نین آلتندا یاشاماق بو ملتین مقدر-
تندت سائیلر - بوسوزه چوخ دقت
اولونمالی که ایگرمی ایل دن بو طرفه
بزلره اوز ویرن بدبخت لیقلرین
سرمنشی انصافین اولماقدان حاصل
اولوبدر - و بوگون که گونون حکمنده
تبریز خلقنین چوخلاری که یوزغون
زندکانلوق اولزری ایچون آلوب و
استیصال حالده یاشیولار - باعثی
انصافسزلیق اوغروندا اولان بویوک
ویرگی لر و مالیاتلار اولوبدر - هله
بو تحمیلاتین دوامی اولا اول برعه
آدین تاجر قویوب بازار اوغریلاری
الاله ویروب هر گون چابین - قماشین
کبریتین - دوانین و بونلاردن باشقا
مطلبینی یرینه کتورمیوب او شاگرد
معاینه دن رد بلکه هره سینه بیر
ناخوشلوق آدی قویولوب اونین
وجودی دمیریول ایشلرینه ده نالایق
تشخیص اولنوبدر و اوشاگرد دکترین
تصدیقنه گوره ایشدن کنار اولونوردی
افسوس . یوزومین لرجه افسوس
که بو جوړه اشخاص اوز نفعنه گوره
برجمعی که بیرمدت اوز ایشیندن ال
چکوب و برنیته گوره که دمیر یولین
درسین اوخوسام قره گوندن ایشیقلی
گونه چیخاجاقام مایوس ایلیوب بو
صورتده بو جوړ شاگردلرین حمالی
نجه اولار ؟ بونا گوره لازم در که
بو جوړ دکترین و بونا بنزر اشخاصین
آدی و گوردوقی ایشلر روزنامه لرده
و مجلس لرده ذکر خیر اولاکه او جوړ
آدم لر گوردوقی ایشلردن اوزینی
پاک ایتسون و بونا شاهدیم ده وار .
ع . ب . س . ق

وارد اولان مکتوب

بوگونه قدر بزیم جامعه نون
بدبختلیق و بلکه توده ایچری سنده
اتفاق و اتحاد اولماسونون سبب لری
منیم عقیده مه گوره بر نجه جهتندر
مثاک ایچون بر نجه سین عرض ایدرم
برنجی ایمان و عقیده اختلافی دور !
اونلارا رهبر اولان شخصلر حقیقت
امری جامعه نظرندہ بیر نوع معنی
ایلیوب او بریسنین تزریق و معنی ایله
دیقدان غیر تقیم اولوب . اکثریت
جامعه عواملیق و اونلارون منظور -
لرینی دوشونماق اثرندہ اتحاد و
قارداشلوقدان صرف نظر ایدوب مختلف
مبارزه مشغول اولوب هر برقدہری
برینه مریدلیق و ارادت الی ویروب
اولزرینی حق و اویری طبقه نین باطل
اولماقلا شاد و راضی ایلیوبار و بو
ایشین اثرینده اولزرینی ترقدن قویوب
هرشدری ان خوشبخت لیقاچیقاروب
دنیاون لذت لرینی اونلار افرام ایدوبلر .
ایکنجی : تجارت و مالی آدام -
لرینن ناانصاف لیتی و بوتون تجارت
دستگاهلارینی اوز نفع لرینه مخصوص
ایلیوب جماعتون واریوخونی او
آلتین سویلماسی .
اوچونجی : دولتی اداره لرین
شخصی نظرلر تامین ایچون تشکیل
اولوب ثروتمند اولانلاری بویوک
یاشاماقا لازم اولان اجناسین قیمتنه
علاوه ایلیوللر - اوزمان ایکنجی
اوچونجی صنفلرده بو رحمسیز جم-
عتین سوء نیت لریندن تبعیت ایلیوب
اونلاردا هر ساعت موجود اولان
ماللارین و متاعلرین قیمتینی یوخاری
آباریلار - بو اقدامون نتیجه سی بیله
گوسترور که بو اشخاصین افکاری و
آمالی آذربایجان خلقنی فلاکت و
یوخسیلیق حالنه سالماق و بیچاره
خلقلرین اورک قانلاری ایله اولزرینه
سرمایه جمع ایلمقاقدور متاسفانه بو
مسئله دن غافل دیورلر برگون گله
چاقدور بر میزان ترازو قورولاجاق
و انصافسزلاری جز الاندر اجاق .
اعتماد ناطقی

حقو قلیله خدمته داخل ایدوب و
مهم بو ستلاری اونلارا مخصوص
ایدلمسی عایدلری یوخ و معلومات -
لاری اونلاردان چوخ اولان آداملاری
بیکار و سرگردان قالماسی .
دردوچی - مالک لرون موضوعی
که ایکی مهم بربرینه ضد اولان دسته
تشکیل ویروب بوگونه قدر ایرانده
بر عده قلیل تمام قدرت و همتریلین
چالیشوبلار . برجمعی بنده شکلنده
ساخلیوب اونلارون دست رنجندن
اولزریته و عائله لرینه عائله لرینه عالی
جلال و عزت دوزتسونلر و برعه کثیر
ده چالیشوبلر اونلارون چنکالوندن
قورتاروب راحت یاشاسونلار .
اگر جامعه ایستیور که وحدت
عمومی اولوب و هامی قارداش کمین
بربرینه یاخون اولسونلار اول درجده
لازم دور عقیده استفاده ایچون مختلف
جلده سالانلری و تجارتنی آلت ایدوب
خلقی سویانلری ، دولتی ایشلری باطل
نظرلر ایچون اله گچیردوب قرائتی
بیکار قویانلری یا پوللارینی معادن
چخاردوب کار خانه دوزتماقا مصرف
ایتمیوب آدام تجارتنی ایدنلری شرافت
و وجدان مجلسینه چاقیروب معتقد
ایلیوب و قاندر مالی دور که بوندان
آرتق تحمیل جایز دگل . جامعه نی
اختلاف و ظلم خطریندن قوتارون !
قرا ایله مواسات و ترحم ایدوب
قارداش نوع گوزونده گورون . تفرقه
سالان حرکت لردن و ظلم توردن
عمل لردن کنار اولون ، بله عنوان لار
چیده ایتمیون که قرا و ناتوانلار
دسته سندن که قوری چورک تاپا بلیمور
استفاده ایدہ سوز .
بلی بر ایش گورون که قرا لر
سیزی رهبر و قارداش حساب ایدسونلر
نه اینکه سیزی ظالم و انصافسز بلسونلر
اگر انصاف ایدوب ترحم قلوب انسان
لوق قاعده لر یله یوللا سناز هامی راحت
اولوب قارداش کیمی زندگانلوق ایدمه
چاقوق و اگر - انصاف اولماسا ققرا
فقدن قورتارمیاجاق .
خاتمه ده قرا و بی چیرلر ایشمن
تسپلنی آرزو ایدرورم . ح . د . س

اولسون نه ایشم واز!

بیز تاجر و اعیان گرك هر زادیمز اولسون
خوشگل یملی اویملی آروادیمز اولسون

هم یاخشی قزیل آلماتک اولادیمز اولسون
خز پالتویمز - تیره لی شلواریمز اولسون
آجلار نجه تاراج اولور اولسون نه ایشم وار
بر سنگگه محتاج اولور اولسون نه ایشم وار
آجلار اوزینه بر تیکه سنگک تپار اولسون
یول تایماسادا آج قالار الدن قایان اولسون
آج قالسا اوزینی اودلاره تپر اولسون ..

زندانه اگر چکسه سویلر آپار اولسون
آجلار نجه تاراج اولور اولسون نه ایشم وار
بیر سنگگه محتاج اولور اولسون نه ایشم وار
بیزلرده اگر آغ دوکی یاغ اولماسا اولماز
نعمتلیمز قان یمز ، آغ اولماسا اولماز
اون دو قوز حیاط اوندانا باغ اولماسا اولماز
قصریمز اوجا هم نقشلی طاق اولماسا اولماز
آجلار نجه تاراج اولور اولسون نه ایشیم وار
بیر سنگگه محتاج اولور اولسون نه ایشیم وار
آجلار قالب حسرت قیز اوغلانه نه بو رجم
دول عورت ایچون اولدولار دیوانه نه بو رجم
یالوار دیلار یا هربریکه یا خانه نه بو رجم

آجلار نجه تاراج اولور اولسون نه ایشون وار
بر سنگگه محتاج اولور اولسون نه ایشون وار

بیز لر نولوب اموالیمیزی ایلیاق احسان
هرچند دیوبدور بو سوزی آیه قرآن

احسان ایله ساقدایه جاق تاجر و اعیان
بیر ذره بیتیشمز سنه ای دیده سی گریان

آجلار نجه تاراج اولور اولسون نه ایشم وار
بیر سنگگه محتاج اولور اولسون نه ایشم وار

بیر تیخ دونیان بیز قفالر کچینلر
بورک سیز باش آچیق عمری سراسر کچینلر

باشماق سیز ایقلاری یارالی کچینلر
بش آی قیشی بو وجه قرار لر کچینلر

آجلار نجه تاراج اولور اولسون نه ایشیم وار
بیر سنگگه محتاج اولور اولسون نه ایشیم وار

« خطاب »

آگهی

بخوانندگان محترم روزنامه آذربایجان

برای خرید روزنامه آذربایجان در زنجان بخیبان فردوسی دفتر
نماینده کی اطلاعات مراجعه فرمایند .

مدیر دفتر نماینده کی روزنامه آذربایجان در زنجان - علی اکبر شیشه چیان

قالاجاق

کوگل زمانه ده عشق اهلینه وفا قالاجاق
وفاسیز عاشقه هر لحظه مین جفا قالاجاق
یارانمیشین سونی هیچدور بو فانی دنیاده
بشر بوتون گیده جک یئر ، دنیز ، سماقالاجاق
هانی حکیم محبت منه علاج ایلسون
اگر او باخماسا بو درده بی شفا قالاجاق
مذمت ایتمه بو فرصت منه غنیمت دور
نه من ، نه ساقی ، نه دلبر نه ده صفا قالاجاق
آچاندا قبریمی بو جسمدن نشانه فقط
وجودی خاکه دونن بیرقوری قفاقا لاجاق
نه در بو آچاق - اوجا خلقتین خزینهلری
نه وقته جن بونون اسراری اختفا قالاجاق
یقین که قالمیاجاق ظلمدن جهاندا اثر
بو وارلیقی یاشادان حکمت ودها قالاجاق
تمام عوض اولونار ارضه بو قانون لار
هرایش مروتیله عدل و انصافا قالاجاق
قرینه لر کچه جک مملکت بهشت اوجاق
یئراوزره انسانا بنزر ملک لقا قالاجاق
ای اژدر اوغلی سلیماننه سویله تک دگلم
بو ٹولکه ده اونا مینلرله (بی رینا) قالاجاق
۰۴ بی ریا

قارداش بز ایکی ٹیل دور دعوا ساتین آلمیشوق

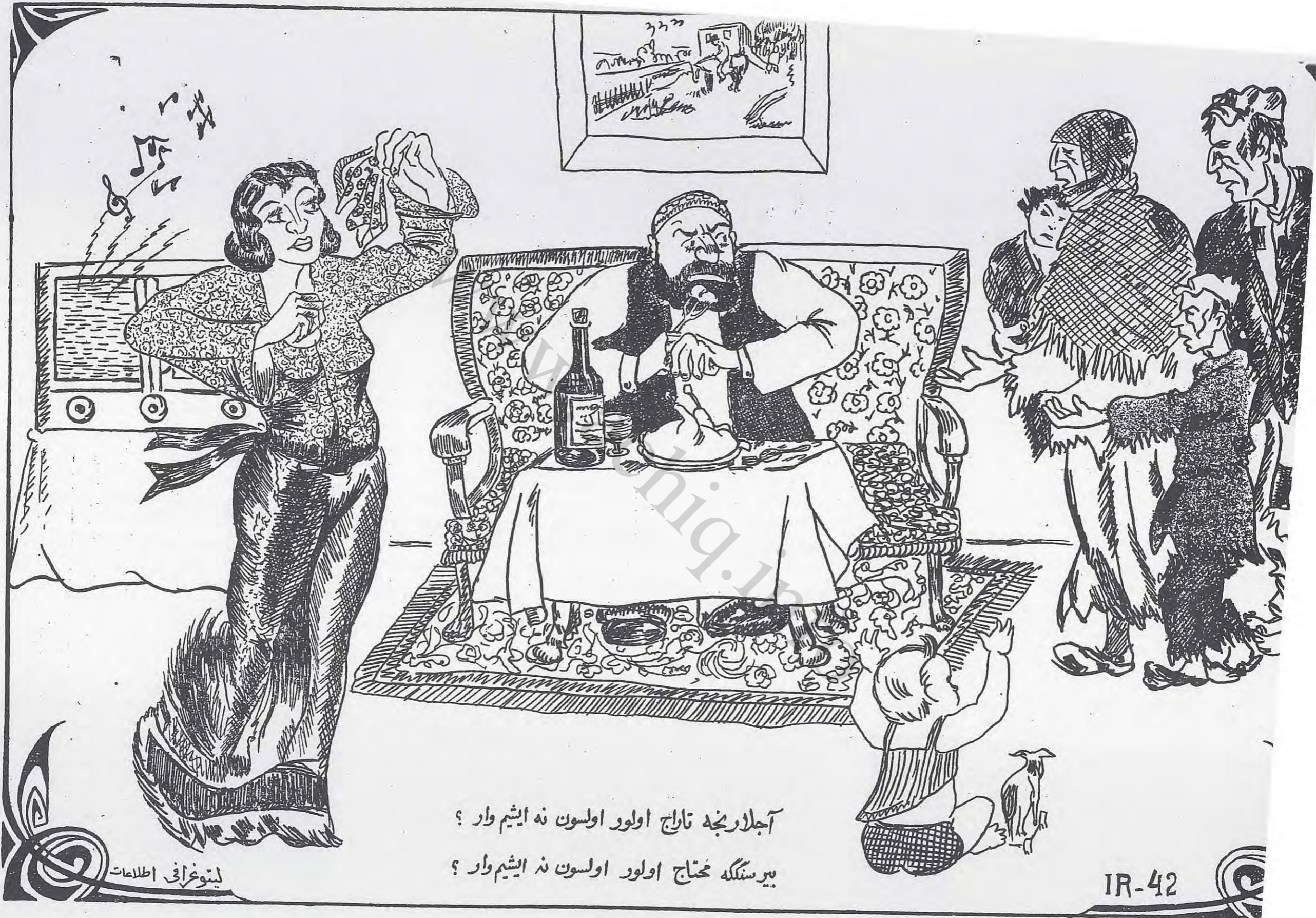
وربروخ قبول ایلمیر که من گوند-
گونده پولی نیلیه جاقم منیم کلاس
یولداش لیمه نوکرلری جور به جور
خوراک : پلو ، دولما ، چوخوندا که
آدین بلمرم گتوریلر .

آخرده چوخ نصیحت و حکایت
ایلمشوخ که قزیم سن باخما اولارا
سن باخ همسایه مزون قزلارینا که
سحر تیزدن و گون چخماموش سویوقدا
آیاخ یالین ، باش آچیق بر پارچه بیات
سنگک اذانه کمین فرش کارخانه سینه
گدیرلر بس اولار بشر دگلر قدر
دینن صوراکنه اولمیوب دیوبدر که
منده فرش کارخانه سینه گیدرم ایندی
که کاسبلوخ گونده ۱۰ شاهی بر قران
منده قازاننام . منده قارداش قالمیشام
معطل کارخانه یه قویوم یا قویمیوم ؟
فتح اله دباج

کاسب آدام ایکی ایلدور بوغاز-
دان کسوب چوخ مشقتین کتاب آل ،
کاغذ آل ، مدیره سنن تصدیق گتیروب
سری آل ، وسری جوراب آل وقره
پوتون و لوان آل ، نمنه پولی ویر
تصدیق دکتور ، آیلخ ویر الاماشاء الله
قیزی انکیچ میداندان مدرسه فرهنگه
قویمو شوخ بلکه انشاء الله آدام اولار
بر زمان گوردوخ لباس دعواسی قاور-
زاندی که منیم کلاس یولداش لیم گونده
رنک برنک لباس گیولر .

چوخ نقل و حکایت که قزیم
بز دولتی ایلن بر اولار بلمروخ فلان
بهمان . بوگونلر که قشدی و هوا
سویوخدی ، و گونلر قسادی ، بهار
باغلوروخ ویر عباسی ده یوانلق پولی

در طهران - در خیابان ناصر خسرو بمغازه آقا حسن ابراهیم زاده
رجوع نمایند .

آجلار بجه تاراج اولور اولسون نه ايشيم وار ؟
بیر سنگه محتاج اولور اولسون نه ايشيم وار ؟